

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Diplomová práce

2020

Bc. Jaromír Janovský

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Jaromír Janovský

Trávení volného času mládeže v regionu Slaný
se zaměřením na organizovanou zájmovou činnost

Olomouc 2020

vedoucí práce: Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

V Olomouci dne: 10. 7. 2020

.....

Poděkování

Děkuji Mgr. Pavle Vyhnákové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, její cenné rady a připomínky. Také děkuji za podporu mé manželce a dětem.

V Olomouci dne: 10. 7. 2020

.....

Obsah

1	VOLNÝ ČAS	9
1.1	Vymezení pojmu volný čas	9
1.2	Funkce volného času	15
1.3	Zájmová činnost.....	16
2	MLÁDEŽ	18
2.1	Pojem mládež a její pojetí v současné společnosti.....	18
2.2	Psychologická charakteristika mládeže	21
2.3	Faktory ovlivňující volný čas a životní styl mládeže.....	22
2.3.1	Rodina.....	22
2.3.2	Škola	23
2.3.3	Vrstevníci	24
2.3.4	Média.....	24
2.3.5	Lokální prostředí.....	25
2.4	Mládež a volný čas.....	26
3	VÝCHOVNÁ ZAŘÍZENÍ VE VOLNÉM ČASE	29
3.1	Školy a školská zařízení pro volný čas.....	29
3.1.1	Zařízení pro zájmové vzdělávání	29
3.1.2	Výchovné a ubytovací zařízení.....	30
3.1.3	Základní umělecké a jazykové školy	30
3.2	Nestátní neziskové organizace	31
4	CHARAKTERISTIKA MÍSTA PRŮZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	34
4.1	Stručná historie města Slaný	34
4.2	Charakteristika místních škol.....	35
4.3	Struktura organizací nabízejících volnočasové aktivity ve Slaném.....	37
5	VLASTNÍ SLEDOVÁNÍ ČINNOSTI	39
5.1	Organizace zřizované krajským úřadem.....	39
5.2	Organizace zřizované městem.....	41
5.2.1	Činnost města v oblasti prevence	44
5.3	Zapsané spolky	44
5.4	Soukromé subjekty.....	49
6	PRŮZKUMNÉ ŠETŘENÍ.....	51
6.1	Cíle práce a stanovení výzkumných otázek a hypotéz	51

6.2 Použité metody	52
6.3 Způsob zpracování dat	52
6.4 Charakteristika respondentů průzkumu.....	53
7 VYHODNOCENÍ VÝZKUMU	54
7.1 Analýza výsledků výzkumu	54
7.2 Vyhodnocení hypotéz	68
7.2 Vyhodnocení výzkumných otázek	71
7.3 Shrnutí výsledků výzkumu a diskuse	72
ZÁVĚR	74
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	76
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ	82
SEZNAM GRAFŮ.....	84
SEZNAM TABULEK	85
SEZNAM PŘÍLOH	86
Přílohy.....	87
ANOTACE	102

ÚVOD

Problematika volného času přitahuje neustále pozornost, nejen pedagogů, ale celé společnosti. Ve volném čase máme možnost věnovat se činnostem, které máme rádi, které nás baví a uspokojují naše potřeby. Jednoduše řečeno prostě je dělat chceme a můžeme. Bohužel v dnešní době někteří lidé ani nevědí, co je to volný čas a necítí jeho potřebu. Člověk, který tráví svůj volný čas nic neděláním, se vlastně denně připravuje o kus svého života.

Jedním z nejdůležitějších předpokladů naší společnosti je všestranný rozvoj mladé generace, její komplexní výchova a vzdělání, ovlivňování všech stránek osobnosti mladého člověka, rozvoj tvůrčích aktivit. Dnešní mládež má podstatně více volného času než dospělí, přesto však ne každý tento volný prostor dokáže vhodně vyplnit. Pro budoucnost celé společnosti je tedy důležité, jakým způsobem dnešní mládež svůj volný čas tráví. Vždyť kriminalita, drogová závislost a další sociálně patologické jevy se v současné době rozrůstají, a to právě u středoškolské mládeže. Jak tedy řešit narůstající situaci? Pokud bude mít volný čas mládeže smysluplnou náplň a vedení, nemusí se stávající problémy vyskytovat v takové míře. Nabízí se tedy otázka, co mladým lidem poradit? Je třeba je upozornit na to, že existuje mnoho způsobů, jak cílevědomě trávit svůj volný čas. Potom již záleží na každém jednotlivci, zda si dokáže vytvořit vlastní představu o nejvhodnějším způsobu trávení svého volného času. Problematikou volného času dětí a mládeže ve městě, kde žiji, tedy ve Slaném se zabývám již spoustu let. Pracuji v zapsaném spolku, který se zabývá organizací volného času dětí a mládeže s názvem Sluníčko a v horolezeckém oddíle Pohoda Slaný. Poslední dobou jsou patrné jisté změny v trávení volného času současnou mládeží. Převládají aktivity na sociálních sítích, v důsledku toho se objevují i nové sociálně patologické jevy jako je třeba kyberšikana či stalking.

Z této problematiky vyplývají i výzkumné otázky a hypotézy mého průzkumu, který je součástí této práce. Základní otázkou je využití volného času mládeže ve Slaném. Jaké možnosti má mládež ve Slaném a nakolik jsou s nimi mladí spokojeni? Co jí naopak v nabídce chybí? S těmito otázkami úzce souvisí i finanční náročnost, tedy to, zda má mládež dostatek finančních prostředků na svůj volný čas.

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část se zabývá vymezením základních pojmů dané problematiky, jako jsou volný čas, mládež a vše, co se k tomu vztahuje, na základě odborné literatury. VČ problematice se v ČR věnuje mnoho autorů, z nichž jsem vycházel při zpracování teoretické části práce. Například Monika Žumárová, Jiřina Pávková, Vladimír Spousta, Bedřich Hájek, Břetislav Hofbauer, Mojmír

Vážanský atd. V praktické části práce bylo hlavním cílem popsat a zhodnotit, jak středoškolská mládež ve městě Slaný tráví volný čas. Dále zjistit a popsat nabídku volnočasových aktivit pro studující mládež ve Slaném. Dílčím cílem práce je pomocí dotazníku zjistit, jak nabídky zdejších volnočasových institucí mládež ve Slaném využívá. V rámci průzkumu byl rozeslán dotazník žákům dvou středních škol a učiliště ve Slaném.

1 VOLNÝ ČAS

1.1 Vymezení pojmu volný čas

Volný čas je naším velkým bohatstvím a záleží jen na nás, jak s tímto bohatstvím naložíme. V literatuře se často setkáváme s mnohými pokusy definovat volný čas. Existuje velká variabilita jednotlivých významů. Volný čas je pojem, kterým se zabývá mnoho vědních oborů (např. psychologie, pedagogika, sociologie, atd.). V odborné literatuře lze najít dva hlavní směry definování volného času:

Negativní pojetí volného času – v tomto případě se jedná o zbývající dobu celkového denního průběhu, která zbyla po odečtení času studijního nebo pracovního, doby potřebné k dopravě do zaměstnání či školy, povinností v domácnosti a uspokojení základních biologických potřeb (spánek).

- a) *Pozitivní pojetí volného času* – časový prostor, s kterým můžeme naložit dle vlastního uvážení. „Volný čas je charakterizován jako volně disponibilní časový prostor, v němž by volný čas mohl pro jedince znamenat svobodu. Je také dobou, v níž se individuum může nezávisle na jakýchkoli povinnostech výhradně svobodně realizovat a dělat to či ono, k čemu jej nikdo nenutí a k čemu také není podvědomě nucen.“ (Vážanský, 1992, s. 11)

Pro potřeby této práce je také vhodná slovníková definice: “Volný čas – čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin po odečtení času věnovanému práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku). Na výchovu a vzdělání ve volném čase je zaměřena pedagogika volného času.” (Průcha, Walterová, Mareš, 2013, s. 341)

Volný čas je částí lidského života mimo čas pracovní (návštěva školy a pracovní proces) a tzv. čas vázaný, který zahrnuje biofyziologické potřeby člověka (spánek, jídlo, osobní hygienu), chod rodiny, provoz domácnosti, péči o děti, dojíždění za prací a další nutné pracovní povinnosti. Po splnění výše jmenovaných činností zbývá jedinci prostor pro sebeutváření se či sebeuspokojení, které lze uskutečňovat několika formami:

- odpočinek a zábavu,
- rozvoj zájmové sféry,
- zlepšení kvalifikace,
- účast na veřejném životě (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2008, s. 10).

Někteří lidé v dnešní době i v tzv. čase mimopracovním (tedy volném čase) vytváří hmotné statky na zahrádkách, v domácím hospodářství, rekonstrukce či budování rodinného domku nebo chaty apod. Lze zařadit tyto činnosti do volného času či nikoliv? Zde se nabízí další a podrobnější rozdělování volného času na jednotlivé složky.

- sebevzdělání (noviny, časopisy, knihy, studium,.....)
- veřejná činnost (práce ve společenských organizacích)
- aktivní odpočinek (tanec, sport, procházka, cestování, hra na hudební nástroje, malování, fotografování,.....)
- pasivní odpočinek (návštěva divadla, kina, sledování televize, návštěva restaurací, návštěva sportovních utkání, chození s partou „jen tak“ ven.....)
- ostatní volný čas (různé brigády,.....)

„Hlavní znaky volného času můžeme vymezit takto:

- je to doba svobodné volby činností (člověk dělá to, co chce, ne to, co se musí),
- zvolené činnosti jsou pro člověka příjemné, přinášejí potěšení, radost,
- činnosti ve volném čase dávají příležitost k rekreaci, odpočinku, obnově sil i k osobnostnímu rozvoji.“ (Bendl, 2015, s. 120)

Například Václav Bartoš popisuje základní principy v oblasti volného času, které je potřeba dodržovat:

- **„Princip dobrovolnosti a samostatnosti**, kdy děti, mládež i rodiče zcela dobrovolně využívají nabídek volnočasových aktivit. Účastník má dokonce možnost podílet se na tvorbě činností dané volnočasové aktivity. Tím je splněn základní požadavek prožitku svobody a osobní autonomie.
- **Princip kontinuitnosti** znamená, že jedinec využívá možnost prožívat pedagogicky ovlivňovaný volný čas kontinuálně, během celého jejich života. Tím je zajištěn plynulý vliv sociálního učení a osvojení si vhodných návyků prožívání volného času.
- **Princip všeobecné přístupnosti** – systém volnočasových aktivit musí být přístupný všem, ať žijí ve městě či na vesnici. Dále všem bez ohledu na sociální příslušnost a mentální zdraví.

- **Princip každodennosti a nepřetržitosti** – nabídka volnočasových aktivit je k dispozici prakticky nepřetržitě. Vhodnou volbou činnosti i času je splněn požadavek svobody.
- **Princip dostatečnosti** – zde se nejvíce projevuje zákonitost tržních mechanismů, kdy nabídka volnočasových aktivit reaguje na zájem – poptávku po dané činnosti.“
(Bartoš, 2004, s. 11-14)

V naší společnosti však nelze zařídit, aby dodržování těchto principů fungovalo všude a za stejných podmínek. V přístupu jedince k jeho volnému času záleží na mnoha okolnostech. Důležité je vzdělání, sociální postavení, výchova v rodině, názory a postoje.

Výše uvedené definice či principy volného času se shodují v tom, že volný čas a jeho prožívání je důležitý pro společnost. Aktivity ve volném čase by měly být dobrovolné, přístupné široké veřejnosti. Důležité je i to, že by to měly být činnosti pro člověka příjemné a obohacující. V dnešní době najdeme takové jednice, kteří přebíhají z jednoho kroužku, tréninku či hodiny v ZUŠ do druhé. Dost často se jedná o vysoké požadavky jejich rodičů. U těchto jedinců pak chybí ta složka volného času, kdy mohou mít čas jen pro sebe a dělat tzv. co chtějí. Na druhou stranu jsou tu tací, kteří nemají co na práci, bezcílně se potulují po okolí nebo tráví čas na sociálních sítích. Tato druhá skupina je daleko více náchylná k závislostem a dalším sociálně patologickým jevům. Kde najít kompromis v přístupu k trávení volného času? Hledáním odpovědi na tuto otázku se zabývalo, zabývá a určitě v budoucnosti bude zabývat mnoho lidí. Podle mne jednoznačná odpověď neexistuje. Vždy je to na konkrétní situaci, na konkrétním prostředí a hlavně na konkrétním jedinci.

K problematice volného času je zajímavý i pohled Světové organizace pro volný čas (WLO – World Leisure organization), která byla založena v roce 1952, jako nezisková nevládní organizace jednotlivců a organizací z celého světa. Tato organizace vydala v roce 1993 **Chartu výchovy pro volný čas**. Účelem této charty je informovat vlády, nevládní organizace a vzdělávací systémy o přínosech volného času, výchovy ve volném čase a výchovy pro volný čas. Má také být vodítkem pro činitele přímo se podílející na výchově (školy, obecní orgány a zařízení připravující pedagogický personál) a informovat je o principech, na nichž mají být založeny postupy volnočasové výchovy.

Podle WLO volný čas hraje zásadní roli v individuálním, komunitním a národním rozvoji, přispívá ke kvalitě života a pohody, prohlubování sociálních vztahů a sociálního kapitálu. Slouží také jako místo pro vyjádření a zapojení se do demokratického života. Volný čas umožňuje sociální a dobrovolné včlenění se, jakož i projev solidarity a pocitu sounáležitosti.

Sledování volného času v jeho nejširším kontextu zahrnuje:

- hrát si
- rekreace
- umění a kultura
- sport
- festivaly a oslavy
- zdraví a fitness
- cestování a turismus
- vzdělání (Světová organizace pro volný čas, 2019)

V současném světě se tedy problematikou volného času zabývá každá země na světě.

Přínosem je rozhodně vzájemná spolupráce jednotlivých zemí, předávání si poznatků, sdílení možností.

Historický pohled na volný čas

Volný čas existoval v průběhu lidských dějin neustále. V průběhu dějin byl také označován různými pojmy, v některých obdobích mu bylo věnováno více pozornosti v jiných zase méně. Vše vycházelo ze stavu dané společnosti. Výchova ve volném čase tedy existovala již u primitivních národů, kmenů lovců a sběračů a v pozdější době i zemědělců, tedy v *prvobytně pospolné společnosti*. Zdaleka však nesplňovala hlediska, která jsou pro volný čas uplatňována v dnešní době. Tím myslíme to, že volný čas je nepracovní doba, znak svobody. Má svoji hodnotu a musí být využit ve prospěch člověka. I když připustíme, že v určitém ročním období nebylo potřeba v takové míře, takže vznikal určitý „volný čas“, jedinec ani v této době nemohl být odloučen od svého kmene. Kmen představoval určitý ucelený a závazný sociální celek, který v sobě zahrnoval jak práci, tak i ne-práci, a soukromý život nebyl prakticky možný. Tato nepracovní doba byla využívána k různým náboženským rituálům a obřadům. Členové společně pracovali, společně vnímali, společně odpočívali, společně diskutovali a přijímali rozhodnutí, společně se modlili. Vše bylo společné, kolektivní. Důležitým prostředkem přirozené výchovy byla hra, mezi níž a vlastní prací ostatně nebyla nijak ostrá hranice. (Cipro, 1984, s. 9)

Práci a volný čas od sebe výrazněji odděluje až vznik sociálně diferencovanější společnosti v období *antickém*. První úvahy o významu volného času pro člověka i společnost můžeme najít v díle významného řeckého filozofa Aristotela, který vytvořil již celou propracovanou koncepci volného času. Nelze opomenout i fakt, že již před Aristotelem se o volném čase

zmiňuje jeho učitel Platón. Aristoteles tvrdí: „Zdá se tedy, že blaženost předpokládá volný čas.“ Blaženost přitom není ve hře a odpočinku, či v pouhé tělesné rozkoši, nýbrž volný čas by měl být naplněn uvažováním, teoretickou činností, filozofií. Bezprostředně z Aristotela čerpali římská stoikové. Seneca se o využívání volného času zmiňuje ve svých traktátech o volném čase. Ale i on uvažuje o využití volného času filozofováním. V něm člověk nalezne svůj klid a blaho mnohem cennější, než mu může poskytnout bohatství nebo moc. Volný čas však byl v této době pouze výsadou svobodných občanů.

V období *křesťanství* se volný čas spojuje s Bohem. Tedy volný čas, bez komunikace s Bohem, není vůbec myslitelný. Člověk se tím proviní zahálkou – „matkou všech neřestí“. Člověk musí být pokorný a nemůže sám o sobě rozhodovat, protože je na to příliš křehký a slabý. Podle tehdejší doby měli lidé ve volném čase nacházet uvolnění a posilovat duši. Ale nutno dodat, že katolická církev sama rozhodovala, co a jaké činnosti jsou pro člověka ve volném čase vhodné, naopak nevhodné, či přímo zakázané. Nesmíme zapomínat na budování sirotčinců, organizování sborového zpěvu, apod. o to vše se starala církev.

Dlouhodobý proces uvolňování lidí od domova začíná v období *středověku*. Po skončení třicetileté války si začali bohatší lidé z měst budovat tzv. víkendové domy (řečeno dnešní terminologií) a ve městech začali vznikat kluby. První známý byl ve Velké Británii roku 1693, dále byly zakládány různé spolky, kavárny a společnosti dospělých. Dělníci usilovali o zkracování pracovní doby pro sebe, mládež a děti, tak, aby měli dostatek času na regeneraci sil. Postupně se vytvořil nový prostor pro činnost vzdělávacích, hudebních, divadelních a tělovýchovných spolků, vznikaly čtenářské kluby a dělnické domy. V tomto období se objevují dva hlavní způsoby vzniku a fungování zařízení, které přetrvávají do dnešní doby. Nejprve to byla zařízení původně určená pro dospělé, která poté část pozornosti zaměřila také na děti a mládež (např. tělovýchovná organizace Sokol). Později začala také působit zařízení zaměřena pouze na nejmladší věkové skupiny a vytvářela pro ně nový specifický prostor. Byly to např. kluby a sportovní zařízení při školách (nejprve v Anglii, dětské zahrady polského lékaře H. Jordana, později letní kolonie ve Francii, Německu nebo Rusku). (Patočková, 2019)

V době *mezi světovými válkami* se vytvořily dva základní modely.

- První – převážně západoevropské země, kde se rozvíjely dosavadní zařízení a vznikaly nové, jako domy mládeže a kultury, ubytovny mládeže, prázdninové kolonie a tábory.
- Druhý model představovaly sítě zařízení volného času dětí a mládeže v tehdejším Sovětském svazu. Zde byl velmi patrný vliv státu s jeho ideologií a s monopolními organizacemi dětí a mládeže. Československo v té době se vyrovnávalo s historickým

opožděním. Budovala se nová zařízení organizací všech generací (tělovýchova a sport, letní tábory,.....).

Poválečný vývoj je charakterizován rozdělením kontinentu. V kapitalistické části Evropy pokračuje vývoj i nadále na zásadách pluralismu, rozvíjely se soustavy hřišť, turistických a sportovních zařízení, středisek volného času, domů mládeže a kultury, letních táborů. V zemích tzv. socialistického bloku kromě domů dětí a odborných stanic vznikla také při školách zařízení pro děti zaměstnaných matek (školní družiny, školní kluby, Domy dětí, internáty).

Společné rysy vývoje podpořily i dokumenty mezinárodního společenství, jako např. Deklarace dětských práv OSN z 20. 11. 1959. Druhá polovina 20. století a vývoj chápání volného času. Volný čas nabýval na rozsahu a dosahu, na razanci a významu a probouzel rostoucí zájem společnosti. Zabývaly se jím dokumenty parlamentů a vlád jednotlivých zemí, nově vznikající instituce státní a veřejné správy. Zájem o tyto otázky prohloubil rovněž vznik vědy o volném čase, pedagogiky volného času a dalších oborů s nimi spjatých nebo jim blízkých. (Hofbauer, 2010, s. 21).

Zásadně se mění situace v celé společnosti, což má dopad i na volný čas dětí a mládeže. Do popředí začínají vystupovat společné momenty, které hned počátkem období vyznačila Úmluva o právech dítěte z 20. 11. 1989. Po uvolnění od jednotné státní ideologie se klade důraz na zájmovost obsahu a odstraňují se všechny vztahy hierarchické závislosti mezi zařízeními různého územního rozsahu. Současné domy dětí a mládeže zůstávají zachovány, mění svůj název na Střediska volného času a ve své práci dosahují velmi pozitivních výsledků. Východiska a praxe obou částí Evropy se začínají přibližovat. Tomu napomáhají i zesilující kontakty mezi dětmi a mládeží z obou částí kontinentu a také výměna pedagogických informací a zkušeností mezi pracovníky v oblasti volného času. Zařízení pro děti a mládež se musí vyrovnávat s různými podmínkami pro svou existenci, musí reagovat na soutěžní, konkurenční prostředí, které začíná pronikat i do oblasti volného času.

Dnešní podoba volného času se stále vyvíjí. Základy se dědí z generace na generaci a mají své kořeny v dávných dobách. „A stále jsou prožívány se stejným nadšením a radostí „ (Holeyšovská, 2009, s. 16).

1.2 Funkce volného času

Volný čas by měl přinášet příjemné prožitky, pomocí nichž získáváme nové vztahy, a zároveň přispívají k socializaci jedince. Díky volnému času se učíme novým poznatkům, dovednostem a návykům. Během trávení volného času se učíme respektovat a tolerovat zájmy ostatních a prostřednictvím různých rolí vstupuje do společnosti ostatních. Tím je naplňována naše potřeba „někam patřit“.

„Volný čas má ve vztahu k jedinci především funkci relaxační, rekreační a rozvojovou.“ (Sak, 2004, s. 59) Tímto vyjádřením však nejsou všechny funkce volného času zcela vyčerpány. V naší společnosti všechny aktivity jedinců plní nějakou funkci ve společnosti. Z hlediska společnosti by tedy bylo dobré, aby jedinci svůj volný čas uměli naplňovat kvalitně a v souladu se společenskými normami. V opačném případě by častěji docházelo k problémům z oblasti sociálně patologických jevů (kriminalita, šikana, závislosti apod.).

Vedle toho Opaschowski rozděluje funkce volného času do osmi skupin:

- **Rekreace** – slouží k uvolnění a zotavení sil po pracovních či školních povinnostech. Potřeba zotavení zdůrazňující zdraví, sexuální potřeby, pocit osvobození se od chybných či přemrštěných požadavků.
- **Kompenzace** – má sloužit k odstraňování zklamání a frustrace, jež jedinec získal. Uvolnění se od sledovaných cílů a účelů, vyrovnání nedostatků, zřeknutí se pravidel. Prosté lenošení.
- **Výchova a další vzdělávání** – slouží k sociálnímu učení a výchově o svobodě a ve svobodě. Úsilí poznat a užívat nové, stimulační touha po zážitku, výměna rolí a učení jednat v rolích, edukace a rozvíjení svého Já. Potřeba učení a aktivizace vlastních možností jednání.
- **Kontemplace** – slouží k hledání smyslu života a jeho duchovní výstavby. Mít a umět získat čas pro sebe, autoreflexe, osvobození od stresu, nalezení vlastní identity, pocit vlastní ceny a sebevědomí.
- **Komunikace** – má za úkol navazovat sociální kontakty a udržovat partnerství. Potřeba sdělování, touha nebýt sám, možnost trávení času pro někoho jiného, zvýšené vnímání pocitů, lásky, empatie, sexuální kontakty.

- Integrace – potřeba společnosti a skupinové atmosféry, hledání emocionální jistoty, práce a hry s ostatními, společné prožívání, sociální učení ve skupině a se skupinou.
- Participace – slouží jedinci k angažování se na vývoji společnosti. Potřeba účasti, podílu a spolupůsobení na dění, úsilí o společné cíle, realizace společných záměrů, připravenost ke kooperaci a solidaritě.
- Enkulturační – při které dochází k rozvoji sebe samého, kreativitě v umění, sportu či technických a dalších činnostech. Potřeba nezávislého růstu osobních schopností a nadání, prosazování vlastních myšlenek, přání vlastního tvůrčího uplatnění (Vážanský, Smékal, 1995, s 30-31).

Toto rozdělení funkcí volného času je poněkud obsáhlejší a zahrnuje v sobě jednotlivé složky, které je třeba vzájemně propojovat, aby docházelo k optimálnímu využívání volného času jedince.

Dumazedier rozlišuje pouze tři složky volného času:

- složka relaxační (odpočinek)
- složka zábavy
- složka sebezdělávání a vzdělávání (Vážanský, Smékal, 1995, s 30-31).

Podle Hájka můžeme tyto složky chápat také jako funkce volného času a je třeba je doplnit o čtvrtou funkci – preventivní. Někteří mladí lidé totiž neumějí s volným časem účelně nakládat a tak může docházet i k patologickému chování. “Můžeme uvést čtyři základní problémy související s osobně nezvládnutým volným časem, a to: alkoholismus, nealkoholová toxikomanie, majetková trestná činnost a násilná trestná činnost.” (Hájek, 2004, s. 29)

1.3 Zájmová činnost

Pokud hledáme nějaké vhodné volnočasové aktivity, rozhodujícím faktorem je náš **zájem**. Tedy co nás baví, co nám přináší uspokojení, v čem je nám dobře. Zájem vlastně vyjadřuje naše základní potřeby a osobní plány. V neposlední řadě nás zájem i motivuje k další činnosti, která bude uspokojovat naše potřeby. Podle Hájka „termín zájem vyjadřuje relativně stálé zaměření osobnosti“ (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2008, s. 164).

Svůj zájem potřebujeme prohlubovat, prožívat či rozšiřovat. K tomu by měla sloužit zájmová činnost. Zájmovou činností a jejím definováním se zabývá mnoho odborníků. Pedagogický slovník charakterizuje zájmovou činnost takto: „Pěstování a rozvíjení specifických sklonů, zájmů a koníčků – 1. v zařízeních pro výchovu mimo vyučování, jako součást neformálního vzdělávání, 2. – v individuálních činnostech jednotlivců jako součást informálního vzdělávání.“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2013, s. 377)

„Zájmové činnosti příznivě ovlivňují efektivitu výchovy a vzdělávání, jsou socializačním prostředkem, a stávají se tak významnými činiteli individuálního i společenského rozvoje.“ (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2008, s. 164)

Zájmová činnost umožňuje jedinci účelně využít svůj volný čas a tím plní i výchovnou a vzdělávací funkci. Je tedy důležité, aby nabídka zájmové činnosti vycházela ze současných potřeb společnosti, nejnovějších vědeckých poznatků a především zájmů jedinců. Jen tak lze zajistit smysluplnou náplň volného času a snížit tak riziko patologických jevů.

S pojmem zájmová činnost úzce souvisí i zájmové vzdělávání. Zájmové vzdělávání probíhá:

- v rámci pravidelných schůzek – různé kroužky, tréninky,...
- jednorázové akce jednodenní – turnaje, olympiády, Den dětí, turistické pochody,...
- tábory – letní, zimní, putovní, příměstské, ...
- individuální práce s nadaným jedincem – ZUŠ
- nabídka spontánních činností pro širokou veřejnost
- různé formy prevence rizikového chování

O zájmové vzdělávání se u nás primárně starají tato zařízení: školní kluby, školní družiny a střediska volného času.

„Funkčně a obsahově jsou zařízení specializována jako místnosti dětských her a kluby, tělocvičny, bazény, loděnice a další sportovní a turistická zařízení, domy přátel přírody, ekologická centra a přírodovědné laboratoře, výtvarné ateliéry, studia a zkušebny uměleckých souborů, dílny technické tvořivosti, dětské jazykové školy pro věk 4-15 let. Nově budovaná lanová centra mají k dispozici překážkové dráhy, lanové překážky, lávky nebo lezecké stěny a umožňují i náročné skoky z výšky a další zážitky z adrenalinových sportů.“ (Hofbauer, 2004, s. 83)

2 MLÁDEŽ

2.1 Pojem mládež a její pojetí v současné společnosti

Již řecký filozof Sokrates (asi 469 – 399 před naším letopočtem) řekl: „*Dnešní mládež si zvykla na přepych. Vyznačuje se špatnými způsoby, přezírá autority a nemá v úctě stáří. Děti se prou s rodiči, hltavě jedí a týrají učitele.*“

Nutno dodat, že takovéto názory provázejí lidstvo od počátku našeho vzniku a vždy, když mládež doroste do stadia dospělosti a má se ujmout role vychovávajícího, se k nim znovu vrací.

K vymezení pojmu mládež se nabízí nepřeborné množství vymezení či definic pojmu mládež, pravděpodobně nejznámější výklad nabízí Pedagogický slovník: „Mládež je sociální skupina tvořená lidmi ve věku, přibližně od 15 do 25 let, kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých. Má charakteristický způsob chování a myšlení, jiný systém vzorů, norem a hodnot. Každá generace mládeže reprodukuje některé kulturní hodnoty dané společností, jiné odmítá a vytváří hodnoty nové. Proto vzniká v průběhu socializace mládeže určité napětí, vyvolané její větší schopností prosazovat nové věci, ale menší ochotou společností tyto změny připustit.“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2013, s. 157)

Mládež lze považovat za specifickou sociální skupinu, která není ještě plně výkonná ve sféře pracovní ani ve sféře společenské. Představuje tu část populace, která již není dětmi a nepatří ještě mezi sociálně dospělé. (Kraus, 1999, s. 77)

Celou vývojovou etapu lze rozdělit na několik dílčích období:

- a) V první opouštějí dívky i chlapci dětské kolektivy, rozhodují se o profesní dráze, procházejí počátky profesní přípravy. Jedná se o období, které tráví na středních školách různého typu.
- b) Další období je charakterizováno postupným zaujímáním formálních i neformálních rolí dospělých, pokračováním ve studiu na vysokých školách, část se postupně začleňuje do pracovního procesu. Je zřejmé, že v této fázi dochází ke značné diferenciaci.
- c) Ve třetí etapě je již většina začleněna do pracovního procesu, navazuje vážnější vztahy, část začíná žít vlastním, rodinným životem a začíná se také zapojovat do veřejného života.

(Kraus, 2006, s. 12)

V odborném světě, zabývajícím se fenoménem mládeže, je poměrně důležitým faktorem věk. Různí odborníci mají také různé názory na věkové rozmezí členů této sociální skupiny. Z právního hlediska se termín mládež užívá pro mladé lidi do doby dovršení 18 - ti let, bez vymezení dolní hranice věku, nebo s dolní hranicí cca 3 roky. Je třeba dodat, že toto označení v legislativních dokumentech, nebývá často důsledně dodržováno. Pedagogický slovník hovoří o věku 15-25 let. V dokumentech UNESCO je horní hranice 26 let. Dále například Úmluva o právech dítěte mluví o „dětech“ až do 18 let. Neexistuje jednoznačné vymezení této sociální skupiny. Obecně se dá říci, že se jedná o interval, který začíná ukončením dětství a končí dosažením sociální dospělosti. Jedná se tedy přibližně o věk 15-25 (30) let. Pro stanovení horní hranice je rozhodující délka studia – hranice 30 let se týká výhradně vysokoškoláků. (Kraus, 2006)

Sociální zrání dnešní mladé generace probíhá ve zcela jiných podmínkách, než tomu bylo v době mládí dnešní generace dospělých. Tyto změněné podmínky jsou charakterizovány nejen jiným uspořádáním společnosti a sociálních vztahů, ale také mírou rozvoje komunikačních technologií a ekonomické situace. Mládež jako sociální skupina si vytváří svou vlastní kulturu, jež se v mnoha znacích odlišuje od kultury dospělých lidí. Projevuje se zejména ve vyjadřování (mládež používá slova a výrazy, která nejsou obecně používána a dospělými dokonce i odsuzována), v oblékání a úpravě své osoby (rádi se oblékají nápadně, originálně, ale na druhé straně zase masově podléhají uniformitě momentální módy, např. v úpravě či barvě vlasů, nošení určitých symbolů, znaků apod.), ve způsobech trávení volného času (věnují spoustu volného času komunikačním technologiím, které v mnohém nahrazují sociální kontakty). (Sak, 2000)

„Mladá generace je typická svým zápalem, úsilím naučit se jednat ve smyslu dosažení svých předsevzetí. Vidí zpravidla nově to, na co si starší generace již zvykla. Její postoje mohou být někdy neadekvátní. Objevuje se nekritické přeceňování svých schopností, nedoceňování zkušenosti starších.“ (Kraus, 1999, s. 83)

Tzv. generační problematika je také důležitých faktorem v problematice mládeže. Postoje starších, zkušenějších vycházejí z určité skutečnosti, kdy oni vyrůstali, jaké byly tehdy podmínky. Jakého vzdělání bylo možno dosáhnout či jaké byly finanční a technické možnosti. Velkou roli hraje i možnost opustit hranice, kdy po roce 1989 se situace radikálně změnila a současná mládež tak má možnosti, které starší generace nepoznala. Mládež i přes svou kritiku a výhrady vůči světu dospělých a přes všechnu svou negaci stávajícího, postupně vrůstá do světa dospělých a snaží si v něm vybojovat své místo. Je-li ve společnosti něco nezdravého,

je-li její vývoj nepřirozený, reaguje na to většinou mládež jako první. Pro názornost uvedme příklad zapojení studentů do revolučních změn v roce 1989.

Mládež je sociální skupina bohatě vnitřně strukturovaná. Záleží na hledisku, zda se ještě připravuje na budoucí profesi, nebo je již ekonomicky aktivní. Pro potřeby této práce se budeme zabývat dalším členěním mládeže studující.

Mládež učňovská – lze ji jako skupinu charakterizovat těmito znaky:

1. Sociální dospělost nastupuje především ve srovnání s vysokoškoly podstatně dříve. Přípravná fáze socializace probíhá zhruba ve věku od 14 do 17 let a realizační fáze končí ve věku kolem 22 až 25 let.
2. Mnohem dříve se osamostatňují od působení rodinného prostředí, dříve vstupují do praxe a zakládají vlastní rodinu.
3. Podle sociálního původu jsou skupinou daleko homogennější než například vysokoškoláci.
4. Kritičnost vůči společnosti vyplývá z poměrně dobré znalosti praxe samé, jednak z menší znalosti širších a spíš teoretičtějších souvislostí. I když se v současnosti klade důraz na prohloubení teoretické přípravy, stále převážná část učňů dává přednost praktické výuce.
5. V systému životních cílů je poměrně nízko ceněno vzdělání. Avšak nelze přehlédnout, že část žáků středních odborných učilišť má zájem pokračovat ve studiu. Podle některých výzkumů je to až 30 procent.

(Kraus, 1999, s. 81)

U výše uvedených znaků lze pozorovat drobné změny v postupu času. V dnešní době je běžnou praxí zakládat rodinu mnohem později, než bylo dříve zvykem. Pokrok informačních technologií způsobuje nezáměr o praktickou přípravu. V posledních letech klesá počet učňů, některé obory se v důsledku nezáměru ani nenaplní. Přístupuje se ke spoustě opatření, která by učňovské školství vrátila do popředí zájmu. Například stipendia pro studenty určitých oborů, spolupráci s výrobními podniky, které nabízejí uplatnění po dokončení studia.

Mládež středoškolská - nejrozptýlenější skupinou z hlediska své budoucnosti jsou středoškoláci. Sem lze zařadit studenty gymnázií, středních odborných škol a uměleckých škol. V této skupině můžeme pozorovat rozdíly mezi chlapci a děvčaty. Vývoj jedince vzhledem k pohlaví neprobíhá stejně, např. dívky psychicky dospívají dříve než chlapci.

Výběr vzdělávací dráhy a přístup k plnění studijních povinností mohou být ovlivněny rodinnými tradicemi a rodinným prostředím, ze kterého pocházejí.

Někteří z nich se po ukončení studia zařadí k jednotlivým profesím nebo zaujmou místo v další skupině, a to skupině **vysokoškoláků**. Studenti vysokých škol tvoří zvláštní skupinu mládeže. Pro tuto skupinu platí některé specifické rysy, jako například prodloužená závislost na rodině, odložená sociální dospělost, vyšší postavení vzdělání v žebříčku hodnot apod. (Kraus, 1999)

2.2 Psychologická charakteristika mládeže

Dospívání je mimořádně plodné a intenzivní životní období, které zanechává více méně trvalý otisk v životě těch, kteří jím procházejí. Vyznačuje se hlubokými změnami a často dlouhodobým a náročným vývojem ústí v utváření výjimečné a jedinečné osobnosti. Do dospívání se také promítá ambivalentní kulturní představa, kterou si vytváříme na základě projevů nebo zkušeností šířených prostřednictvím médií a odborníků. Způsob, jakým se díváme na dnešní dospívající mládež, je tedy výslednicí celého komplexu osobních dojmů, vzpomínek, které se sčítají a často si protirečí. Tyto rozdílné představy jsou zdrojem změn a hnutí, ale také napětí a rozporů. (Sak, 2018)

Osobností se člověk nerodí, nýbrž se jí stává v průběhu života. V utváření osobnosti mládeže se uplatňuje interakce vrozených biologických činitelů (psychofyzické konstituce) a zkušeností, které jedinec získá v rámci určitého sociálního (mikro) a kulturního (makro) prostředí, v němž se odehrává jeho život. (Nakonečný, 1993, s. 27) Formování člověka jako jedince a osobnosti předpokládá vzájemné působení dvou poměrně samostatných, ale vzájemně nerozlučně spjatých druhů vývoje, a to **vývoje biologického a sociálního**.

Biologický vývoj (procesy fyzického růstu)

Vrozené uspořádání organismu, tvoří především tyto dva biologické determinanty: programy chování a dědičnost. Programy chování jsou tvořeny systémem vrozených reflexů, respektive instinktů, které zajišťují přizpůsobení základním podmínkám života. Patří sem potravové, orientační, obranné chování, sexualita a jiné reflexy.

Pojem mládí vždy úzce souvisel s pojmem adolescence. Během tohoto období je ústředním biologickým procesem pohlavní dospívání. Procesy, spojené s obdobím adolescence, probíhají velmi nerovnoměrně a u různých jedinců v nestejně době.

Sociální vývoj (socializační procesy)

Popis sociálního vývoje zaznamenává pohyb ve směru od společnosti k osobnosti, procesy socializace jedince, jeho zapojování do systému kultury, osvojování společensky nutných znalostí, norem a hodnot. Pohlavní dospívání, které považujeme za hranici mládí, dnes začíná a končí mnohem dříve, než tomu bylo dříve. Hovoříme zde tedy o určité akceleraci vývoje mládeže v posledních letech.

Nesmíme však zapomínat, že z psychologického hlediska je také kromě biologického a sociálního vývoje důležitý vývoj rozumový, oblast vývoje emocí a citů a sebeuvědomování. Při zkoumání psychologických aspektů vývoje mládeže se zjišťuje, že pokud jde o rozumové schopnosti dívky, v určitém období předčí chlapce ve vyjadřování. Také v emocionálních reakcích a sebeuvědomování existují velké rozdíly mezi dívkami a chlapci. U dospívajících dívek se projevuje větší sklon k introspekci než u chlapců. (Sak, 2000)

2.3 Faktory ovlivňující volný čas a životní styl mládeže

Sociální prostředí, ve kterém se nachází každý mladý člověk, má na dotyčného jedince silný vliv. Roli hrají pozitivní i negativní vlivy, rodinné zázemí, dostatek či absence příležitostí a možností k naplňování volného času. V následujících subkapitolách naznačíme, jaké druhy sociálního prostředí a jakým způsobem přispívají k pestrosti vývoje volného času a životního stylu každého jedince.

2.3.1 Rodina

O tom, že počátek všeho působení sociálního prostředí na jedince je v rodině, se shoduje většina odborné literatury. Některá odborná literatura také popisuje selhávání rodiny jako společenské instituce. V mnoha rodinách není naplňováno uspokojování emocí, rodinných vztahů, není nastaven pravidelný řád a pravidla a mnohdy chybí i kvalitní dohled nad dětmi a mládeží. To vše velmi negativně ovlivňuje život jedince a může vést případně až k delikventnímu chování jedince. Stejně tak silný význam má rodina pro jedince i v pozitivním slova smyslu. Rodina jako primární sociální skupina je pro rozhodující většinu dětí a mladých lidí také prvotním prostředím volnočasového života. (Kraus, 1999, s. 122) Dále uvádí, že i přes všechny četné problémy rodin v současnosti a sílící vliv dalších činitelů, např. médií či nových IT, rodina stále hraje nejvýznamnější roli a je stále nenahraditelnou primární sociální skupinou v procesu socializace dítěte. Rodina se tak dá bezesporu označit jako základní zdroj

pozitivních i negativních vlivů. Rodina má v dnešní době v oblasti realizace volného času dětí opravdu velký prostor. Je tedy jasné, že rodina má hlavní odpovědnost za výchovu svých dětí. Je to proto, že v rodině získává jedinec základní postoj k hodnotám jako je třeba zdraví, vztah k penězům a ve velké míře i k trávení volného času. Vytváří u dětí návyky, částečně zajišťuje i vzdělávání, vede je k zodpovědnosti atd. A to vše musí zvládat v určitém společenském prostředí – vliv institucí, zákonů, předpisů, ...). Na druhou stranu škola a další vzdělávací instituce, které se na výchově podílí, mají k dispozici vzdělané odborníky, připravené programy a postupy. Dalo by se říci, že vzdělávací instituce svým postavením a možnostmi ve společnosti jsou pro výchovu jedince vhodnější. Ale i přesto má největší vliv na dítě rodina. (Maňák, 1998, s. 54-59)

2.3.2 Škola

Na přístup jedince k formování jeho vztahu k volnému času má nesporně velký vliv i školní prostředí, které je v posledních letech více otevřené. Pro přístup školy k volnočasovým aktivitám se v poslední době „objevují různé, někdy i protichůdné přístupy:

- poznání a praktické jednání, které zachovává a rozšiřuje bohatství přírody, jindy však narušuje zásady jejího trvale udržitelného rozvoje a opomíjí možnosti současného stavu zlepšit,
- účast jednotlivce ve smysluplné, účelné a přínosné zájmové, sdružovací, mediální nebo veřejně prospěšné činnosti, avšak také negativní závislost na alkoholu, drogách a dnes také na počítači nebo na členství v protispoločensky působících skupinách,
- vytváření pozitivních vazeb v kolektivu vrstevníků a participace na společné činnosti, na druhé straně pak sociální izolace, šikana a násilí vůči slabším a vylučovaným,
- spolupráce příslušníků různých sociálních skupin, národů a etnik spojená s poznáním tradic vlastního národa a multikulturní výchovu, avšak také agrese vůči etnickým, sociálně nebo prakticky znevýhodněným společenským skupinám.“ (Hájek, 2008, s. 48-49)

Škola pomocí svých volnočasových aktivit pomáhá odkrývat zájmy a nadání žáků. V první řadě však vytváří kladný vztah dětí a mládeže k rozvíjení vzdělávání prostřednictvím volnočasových aktivit. Škola nabízí širokou škálu různých forem volnočasových aktivit. Mezi příležitostné a většinou jednorázové volnočasové aktivity patří různé exkurze – návštěva historických památek, sportovní akce – různé turnaje, zápasy, kulturní akce – divadlo, kino a nesmíme zapomenout na soutěže či olympiády. Další formou volnočasových aktivit je

pravidelná zájmová činnost, která se skládá z různých kroužků - sportovních, uměleckých, vzdělávacích. Volnočasové aktivity školy přispívají velkou měrou k motivaci a týmové spolupráci. Pozitivně ovlivňují klima školy, její obraz na veřejnosti a zamezují tím možnostem rozšiřování sociálně patologických jevů.

Volnočasové aktivity ve škole probíhají většinou formou školní družiny a školních klubů. Povinná školní výuka a volnočasové aktivity školy se svou funkcí a směřováním v současnosti sblížují. (Hofbauer, 2004, s. 77)

2.3.3 Vrstevníci

„Snaha o osamostatnění, které by poskytlo potřebný prostor pro další vývoj osobnosti, bývá doprovázena orientací na jiné sociální skupiny, než je rodina. Pro pubescenta mají čím dál větší význam vrstevníci.“ (Vágnerová, 2012)

Vrstevníci jsou mladí lidé blízkého věku, společných zájmů, často i stejného pohlaví. Vrstevnické skupiny vznikají nejprve v místě bydliště, poté ve škole a postupně se jejich rozsah či působnost rozšiřuje. Poslední dobou se stává poměrně významnou vrstevnickou skupinou parta, kde dospívající často hledá „něco“, co mu v rodině chybí. Dost často bývá fungování těchto skupin problémové, ať už se jedná o setkávání s návykovými látkami či krádežemi. Naproti tomu existují i vrstevnické skupiny, které fungují na základě společného zájmu, například parta fotbalistů, hudební skupina, divadelní ochotníci nebo v poslední době skupiny hrajícími hry (tzv. únikovky, airsoft, paintball apod.)

To, že jedinec patří do té či oné vrstevnické skupiny naplňuje jeho potřebu navazovat mezilidské vztahy, potřebu stimulace, citové jistoty a potřeby někam patřit, být ve společenství. Pro mnoho mladých lidí je neformální vrstevnická skupina první a často jedinou formou dobrovolného sdružování (Hofbauer, 2004, s. 99)

2.3.4 Média

Média v posledních letech nabývají na významu. Bezesporu patří k našemu životu. Prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků získáváme informace o současném dění, dále je můžeme využít k sebevzdělávání a samozřejmě také k zábavě. Podle Saka, 2004 rozdělujeme média na elektronická, což je televize a rozhlas a na tištěná, což jsou časopisy a noviny. Podle formy vlastnictví máme soukromá média a veřejnoprávní. Nesmíme však zapomenout na velkého konkurenta těchto médií, v současné době, a to jsou počítače, internet

a multimédia. Otázkou je jaký vliv mají tyto nové formy na dospívající mládež? Ta je vtahována do virtuální reality a mnohdy není schopna se svodům různých PC her či lákadel na sociálních sítích ubránit. „Poznání mladé generace není možné bez reflexe vlivu médií na utváření mládeže a její životní styl.“ (Sak, 2004, s. 91)

Nelze médiím upírat i jejich pozitivní význam pro volný čas a to v mnoha oblastech. Například vzdělávací pořady, naučné články, celkově zdroje informací pro volnočasové aktivity – mapy pro turistiku a cyklistiku, průvodce na lezení po skalách, různé návody na výrobu různých modelů či výtvarných předmětů, programy kin, divadel, on - line nákup jízdenek apod. Možnosti internetu pro realizaci náplní volnočasových aktivit jsou velmi rozsáhlé.

2.3.5 Lokální prostředí

Prostředí jako takové je jeden z důležitých výchovných činitelů. Problematikou prostředí a jeho dalším členěním se u nás asi nejvíce zabývá Blahoslav Kraus. Existuje mnoho typů prostředí, které definujeme podle jednotlivých typologií. Neznámější typ prostředí určujeme podle velikosti prostoru. V tom případě hovoříme o **makroprostředí** – existence celé společnosti. **Regionální prostředí** – jednotlivé sociální skupiny žijí uvnitř společnosti v úzce daném prostoru, dále je to **mikroprostředí** – tj. bezprostřední blízkost jedince (rodina) a nakonec **lokální prostředí** – kde se jedná o určitou konkrétní vesnici, město či městskou část. Pro potřeby této práce má největší význam poslední uvedené – lokální prostředí. (Kraus, 1999, s. 21-23)

Jaká je tedy charakteristika lokálního prostředí? „Skupina lidí žijících na ohraničeném teritoriu, uznávající společné tradice, symboly, hodnoty, užívající stejných institucí a služeb, žijící v jistém pocitu sounáležitosti a vnitřní bezpečnosti, připravená ke společným činnostem.“ (Kraus, 2006)

Lokální prostředí je tedy neodlučitelné od života každého jedince, probíhají v něm sociální kontakty, umožňuje uspokojovat základní potřeby jednotlivců. V lokálním prostředí se vzájemně propojují přírodní, kulturní a společenské oblasti. K charakteristice určitého lokálního prostředí je nutná znalost velikosti a hustoty obyvatel, ekonomické stránky dané lokality, vazby mezi jednotlivými obyvateli (rodinné, přátelské, profesní, apod.), struktury – věkové složení, povolání, zájmy.

V odborné literatuře se setkáváme s různým rozlišením základních typů lokálního prostředí např. velkoměsto, město, vesnice. V této práci pracuji s dvěma typy lokálního prostředí:

městské prostředí a život na vesnici. Život ve městě je odlišný na malém městě a velkoměstě. Na malém městě se většina obyvatel zná, mají vybudované sousedské vztahy podobně jako na vesnici. V rámci velkoměst vznikají menší lokální prostředí – jednotlivé čtvrti či oblasti, které fungují obdobně jako malá města.

Vesnice většinou fungují podle tradic a život zde bývá klidnější a přátelštější. V posledních letech dochází k velkým změnám v této charakteristice, kdy se vesnice rozdělují na tzv. tradiční a moderní. Tradiční vesnice, jak ji známe z dřívějších dob, má většinou velký vztah k zemědělství. Objevuje se zde stará zástavba, každý zná každého, fungují zde zvykové normy, dodržují se tradice. Oproti tomu vznikají moderní vesnice nebo také tzv. satelity, které se rozrůstají v blízkosti velkých měst. Do těchto míst se stěhují lidé z měst, kteří hledají klid vesnice, ale zároveň očekávají komfort města. Vzdálenost do práce hraje také významnou roli. Nevýhodou je absence osobních vazeb, neznalost místních zvyklostí. Dochází k vymizení zvyků a tradic.

Význam lokálního prostředí pro jedince je bezesporu velmi důležitý a silně ovlivňuje výchovu a celý výchovný proces. Podílí se na získávání znalostí a zkušeností, předkládá určité vzorce chování, pomáhá udržovat tradice, formuje jazyk. Důležitá je i hospodářská vyspělost dané lokality a charakter přírodního prostředí.

Objevují se i jevy, které význam vlivu lokálního prostředí snižují. Mezi ně patří například migrace, vliv sdělovacích prostředků, zavádění nových technologií a v neposlední řadě i rozvoj dopravy.

2.4 Mládež a volný čas

Postavení dnešní mladé generace v současném světě není jednoduché. V dnešní době se stále mluví o globalizaci, dochází k technologickým převratům a v důsledku toho dochází i k velkým změnám v rodinných a partnerských strukturách. Pohled na dnešní děti a mládež je tak plný rozporů. Z jednoho pohledu vidíme současnou mládež jako děti konzumu, někteří jsou násilníci či individualisté zajímající se jen o zábavu. Podstatnou část svého času tráví ve virtuální realitě a většinou jsou bez zájmu o společenské dění. Na druhou stranu jsou to vlastně oběti upadající morálky naší společnosti. Mnozí si zažívají silné deprivace v rodině, šikanu ve škole, jsou vystaveni každodennímu náporu konzumních tlaků, spousta z nich je osamocena. V neposlední řadě je tu všudypřítomná agresivita a vulgarita v médiích i v běžném životě. Důležitým faktorem v životě mladého člověka je i nejistota, ať už nejistota v rodině či ekonomická nejistota.

Běžné, každodenní zážitky mládeži ve volném čase zprostředkovávají ve velké míře média, prostřednictvím chytrých telefonů, tabletů. Jsou stále ve spojení se svými vrstevníky, i když je každý z nich vlastně sám. Většina mladých lidí také zdůrazňuje potřebu takových společenských zařízení, kde by se mohli setkávat, bez dospělých a bez určitého cíle (různé kluby).

Jistou část mládeže přitahují střediska a organizace, jako je např. skauting, různé církevní organizace, zejména proto, že mívají kvalitní technické vybavení a bývají vedeny zanícenými lidmi, kteří dokážou mládež strhnout. Pak zde jsou konkrétní záliby – koníčky, kterým se mládež individuálně věnuje. Na prvním místě to bude určitě sportovní činnost, dále poslech hudby nebo přímo hra na hudební nástroj či zpěv (mládežnické kapely), četba knih, cestování, posezení s přáteli, návštěva diskoték, apod.

Při zpracování této kapitoly jsem zjistil, že k problematice mládeže a jejího vztahu k volnému času není velké množství podkladů. Vycházel jsem především z literatury Krause a Saka. Prostudoval jsem i několik bakalářských a diplomových prací na toto téma. Pro srovnání uvádím náhled jiných studentů na tuto problematiku.

Tak např. Ali Kondáš, který zpracovával problematiku volného času mládeže na Benešovsku, vidí problém ve společenské nerovnosti.

„Někteří mladí lidé volný čas využívat nemohou. Prohlubuje se společenská nerovnost a nedostatečná sociální ochrana nejmladších příslušníků společnosti. Zdrojem sociálního vylučování znemožňujícího využívat volný čas se staly také netolerance, xenofobie a rasismus a negativně se promítaly jak do vztahu k tradičním menšinám, tak také k novým imigrantům. Zhoršující se situace nemalé části dospělé populace, rostoucí životní nejistota a klesající schopnost pokrýt finanční náročnost se promítala také do života rodin a jejich dětí ve volném čase.“ (Kondáš, 2015, s. 18)

Charakteristikou tzv. neorganizované mládeže a jejích možností v rámci volného času využívat služeb nízkoprahových zařízení se zabývala Tereza Mináriková ve své diplomové práci.

„NZDM je celkově možné definovat jako sociální službu, jejímž specifíkem mohou být právě volnočasové aktivity, ať už je nazveme službou nebo prostředkem. Nabízejí totiž prostor ke sdílení, společným zážitkům, vzájemnému poznávání, prožívání úspěchu. I díky nim může vzniknout tak specifický vztah mezi klientem a pracovníkem, jehož podstatnou složkou je důvěra.“ (Mináriková, 2014, s. 87)

Proměnou české společnosti ve vztahu k trávení volného času mládeže se zabýval ve své diplomové práci Karel Honal.

„Některé volnočasové aktivity, dříve striktně vázané na určité prostředí a leckdy i drahé vybavení, jsou dnes díky digitálním technologiím dostupné v telefonech či jiných přenosných zařízeních. V důsledku toho se významně proměňuje i sama struktura volnočasových aktivit. Vznikají volnočasové aktivity nové, závislé na konkrétních zařízeních na principech digitální technologie, které míchají pořadím v žebříčku volnočasových aktivit a odsouvají na stále nižší příčky aktivity po celá desetiletí nejoblíbenější, jako je např. četba knih.“ (Honal, 2015, s. 44-45)

3 VÝCHOVNÁ ZAŘÍZENÍ VE VOLNÉM ČASE

3.1 Školy a školská zařízení pro volný čas

Nabídku volnočasových aktivit realizuje v naší zemi velké množství subjektů. Lze je obecně rozdělit na školská zařízení a nestátní neziskové organizace. Mezi školská zařízení patří Střediska pro volný čas, školní družiny, školní kluby, domovy mládeže, které slouží k ubytování studentů a jazykové a umělecké školy. Mnohem větší spektrum subjektů nabízejí nestátní neziskové organizace, které zastupují především jednotlivé spolky a nízkoprahová zařízení pro děti a mládež.

3.1.1 Zařízení pro zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání je právně ukotveno v zákoně č. 561/2004 Sb., Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech, jejichž činnost stanovuje prováděcí vyhláška MŠMT ČR z roku 2005 č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Střediska pro volný čas dětí a mládeže

- Domy dětí a mládeže (DDM)
- Stanice zájmových činností (specifické zaměření – příroda, technika apod.)

Jsou to subjekty pro mimoškolní výchovu a vzdělávání. Jejich činnost je chápána jako významný nástroj prevence sociálně patologických jevů. Jejich náplní jsou různé formy činností:

- pravidelná zájmová činnost – kroužky, kluby, tréninky,
- příležitostné akce,
- prázdninová činnost,
- letní či zimní tábory,
- individuální práce s talenty,
- soutěže, přehlídky,
- osvětová činnost (prevence sociálně patologických jevů),
- spontánní aktivity,
- odborná pomoc ostatním subjektům.

Zřizovatelem mohou být obce, referáty školství při krajských úřadech, církve či soukromé subjekty. V současnosti je v ČR přibližně 300 zařízení tohoto typu.

Školní družiny a kluby – pracují většinou při základních školách nebo samostatně. Jsou to zařízení sloužící zaměstnaným rodičům v průběhu školního roku a podle potřeby i o prázdninách. Školní družiny jsou určeny žákům 1 – 5 ročníku (1. stupeň ZŠ). Jsou to samostatné organizační jednotky – jedno oddělení se naplňuje max. do počtu 30 dětí.

Školní kluby jsou určeny žákům 6 – 9 ročníku (2. stupeň ZŠ). Ve školním klubu není docházka povinná, převažuje zde zájmová činnost a spontánní aktivity.

K činnostem školních družin a klubů patří zejména pravidelná i příležitostná zájmová činnost, odpočinek, příprava na vyučování a nabídka spontánních aktivit.

3.1.2 Výchovné a ubytovací zařízení

Domovy mládeže – jsou školská zařízení, zabezpečující studentům středních škol, učilišť vyšších odborných škol kvalifikované výchovné působení, ubytování a stravování. Obsah výchovné činnosti v domovech mládeže navazuje na obsah vzdělávací práce školy. Jedná se zejména o: odpočinkové činnosti, zájmové činnosti, příprava na vyučování a rekreační činnosti. Mohou být součástí školy nebo jsou samostatné a slouží žákům několika škol. Činnost a provoz se řídí vyhláškou č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních.

3.1.3 Základní umělecké a jazykové školy

Základní umělecké školy – jsou školská zařízení. Účast v nich je dobrovolná a uskutečňuje se v době mimo vyučování. Provoz je hrazen se státních prostředků prostřednictvím obecních nebo městských úřadů, ale zájemci musí finančně přispívat na činnost formou zápisného. Vyučují se zde zpravidla tyto obory: taneční, hudební, výtvarný a literárně – dramatický.

Jazykové školy – existují zcela samostatně nebo jsou zřizovány při základních a středních školách. Většinou se jedná o soukromé subjekty – právnické osoby. Jsou zřizovány pro studium osob různého věku. Výuka probíhá individuálně i skupinově. Mají různé zaměření, některé preferují pouze cizojazyčnou konverzaci, jiné se zabývají studiem gramatiky nebo používání cizího jazyka v odborných oblastech. Vyučují zde kvalifikovaní pedagogové i rodilý mluvčí. Jedním z hlavních cílů je příprava studentů ke státní jazykové zkoušce. (RVP pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, 2015)

3.2 Nestátní neziskové organizace

O volný čas dětí a mládeže u nás pečují i další organizace a zařízení. V současné době především zapsané spolky, které si podle svého zaměření kladou různé cíle vzdělávacího, výchovného nebo rekreačního zaměření. Spolky se řídí pravidly Občanského zákoníku zákon 89/2012 Sb. Co je to vlastně spolek? § 214 občanského zákoníku uvádí: „Alespoň tři osoby vedené společným zájmem mohou založit k jeho naplňování spolek jako samosprávný a dobrovolný svazek členů a spolčovat se v něm.“ Spolek je tedy skupina více jak tří lidí, která se snaží rozvíjet své společné zájmy. Spolek není založen za účelem zisku a vzniká dnem zápisu do spolkového rejstříku. Při provozování své činnosti se řídí stanovami a platnými právními předpisy. Dříve se tyto organizace nazývaly občanská sdružení. Od ledna 2014 došlo k transformaci na spolky podle zákona 89/2012 Sb. Většina těchto spolků má jako hlavní cíl naplňovat volný čas dětí, mládeže, ale i dospělých. Na následujících stránkách se pokusím popsat nejvýraznější spolky, které v oblasti volného času působí v České republice.

Junák – jedná se o celosvětové hnutí, které bylo založeno ve Velké Británii. V současnost době působí skautské organizace ve více než 150 zemích světa a mají kolem 60 milionů členů. V Čechách založil hnutí A. B. Svojsík a z jeho iniciativy bylo nazváno Junák – český skaut. V současnosti sdružuje přibližně 60 000 členů všech věkových kategorií. Hlavní náplní je „vést dětské i dospělé členy k povznesení duchovní, mravní a tělesné zdatnosti tak, aby byli připraveni plnit své povinnosti vůči bližnímu, společnosti a vlasti.“ (Junák – český skaut, z. s., 2020) Činnost této organizace je zaměřená zejména na turistiku a pobyt v přírodě.

Pionýr – se v současnosti definuje jako „demokratické, samostatné, na politických stranách, hnutích a ideologiích nezávislé sdružení dětí, mládeže a dospělých.“ (Pionýr, z. s., 2020) Náplní jednotlivých oddílů je hraní deskových her, jízda kole, pobyty v přírodě, provozování sportovních činností, soutěží – vše co podporuje zdravý rozvoj jedince.

Duha – je spolek fungující na principech zážitkové pedagogiky, organizuje volnočasové aktivity pro děti a mládež. Zaměřuje se na turistiku a táboření, outdoorové sporty, deskové hry, amatérské umění a mezinárodní výměny. „Duha je velice úspěšná v projektech pro děti a mládež z dětských domovů, v programech pro neorganizované děti a mládež, v podpoře participace dětí a mládeže, rozvíjení dobrovolné služby a ve zprostředkování workcampů pro mladé lidi.“ (Duha – sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi, 2020)

Česká tábornická unie – je organizací volně sdružující děti, mládež a dospělé na základě společného zájmu v tábornických klubech a trampských osadách. Její hlavní zásady

vychází z myšlenek lesní moudrosti E. T. Setona. Předmětem zájmu je pobyt v přírodě. „Přírodou však není jen les a volnost, ale i člověk a vše krásné, co vytvořil.“ (Česká tábornická unie, z. s., 2019)

YMCA – je křesťansky orientovaný, nepolitický a nevýdělečný spolek. Název tohoto spolku je zkratkou anglického názvu Young Men's Christian Association (Londýn 1834 – sdružení mladých křesťanských mužů). „Zabývá se pestrou škálou aktivit: pořádá tábory, provozuje mateřská centra, hudební aktivity pro mladé, sportovní kluby, výtvarné kroužky, skautské oddíly, nízkoprahové služby, atd.“ (YMCA v ČR, 2020)

Hnutí Brontosaurus – je nezávislé hnutí sdružující děti, mládež i dospělé se zaměřením a ochranu a tvorbu životního prostředí. Hnutí u nás funguje již přes čtyřicet let a je za ním řada úspěšných akcí. Tak např. „každoročně vyráží s dobrovolníky kosit orchidejové louky, sázet stromy, opravovat hrady nebo třeba stavět školu v Himálajích.“ (Hnutí Brontosaurus, 2020)

Sdružení sportovních svazů ČR – jedná se silné uskupení, které si dalo za cíl reagovat na novou situaci ve financování, uspořádání i legislativě českého sportu. V současné době sdružuje 16 svazů - Česká asociace akademických technických sportů, Český kynologický svaz, Český radioklub, Moravskoslezský kynologický svaz, Svaz branně-technických sportů České republiky, OCRA.cz, Svaz českých potápěčů, Svaz modelářů České republiky, Svaz potápěčů Moravy a Slezka, Svaz vodáků Moravy a Slezka, Svaz vodáků České republiky, Svaz vojáků v záloze České republiky, Svaz záchranných brigád kynologů České republiky, Ústřední automotoklub České republiky, Zálesák – svaz pro pobyt v přírodě, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezka (Sdružení sportovních svazů ČR, z. s., 2013-2020)

Letecká amatérská asociace – je u nás velmi unikátní organizací, je pověřena pro certifikace, vydávání pilotních oprávnění a provoz SLZ v České republice. Sdružuje paragliding, motorový paragliding, závěsné létání, vírníky, vrtulníky, letadla řízená změnou těžiště, aerodynamicky řízená letadla, amatérsky postavená ultralehká letadla do vzletové hmotnosti 600kg a ultralehké kluzáky. Jejím hlavním cílem je organizovat nové letecké hnutí pilotů a také stavitelů těchto letadel. (Letecká amatérská asociace ČR, 2020)

Sokol – organizace rozvíjející tělesnou zdatnost člověka. U nás má největší tradici a byla založena v roce 1862 z iniciativy Dr. Miroslava Tyrše. Její hlavní myšlenkou je, že pohyb by měl být součástí zdravého životního stylu. V současnosti organizuje tělovýchovnou činnost s dětmi, mládeží i dospělými. (Česká obec sokolská, 2020)

Český svaz ochránců přírody - hlavním posláním tohoto spolku je ochrana a obnova přírodního dědictví, ekologická výchova a podpora trvale udržitelného života. Funguje na

principu dobrovolnosti, děti se zde učí, jak přírodu chránit, starají se o poraněná či nemocná zvířata, věnují se ochraně vzácných nebo ohrožených druhů rostlin. (Český svaz ochránců přírody, 2019)

Organizace církví a náboženských společností – také pečují o volný čas dětí a mládeže. Jejich činnost má někdy charakter katecheze, tedy náboženské výuky zaměřené na děti z rodin věřících, jindy se organizují činnosti se silným sociálním rozměrem, např. zaměření na rizikové skupiny mládeže.

Další organizace - po celé ČR existují stovky různých sportovních klubů (atletický, fotbalový, lyžařský, orientačního běhu, sálové kopané, basketbalový, tenisový atd.), jejichž členové jsou registrováni pod **Českou unií sportu**. Existují ještě další odborně zaměřené organizace, které se starají o náplň volného času dětí a mládeže (**Český červený kříž, Sdružení hasičů Čech a Moravy,**). U nás jsou registrovány stovky dalších spolků, ale většina z nich má působnost pouze v místě sídla organizace.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (NZDM)

Jsou to zařízení, která mají výhradně sociální poslání, nabízejí prostor klientům (mládeži i dětem), kteří nejsou nijak organizováni. Své služby orientuje například na osoby, které prožívají vážnou životní situaci, jsou bezprostředně ohroženy sociálně patologickými jevy, jsou odlišní svým původem, chováním, sociálním zázemím od většinové společnosti. Cílem těchto zařízení je poskytnout svým klientům zlepšení kvality života tím, že jim pomáhají v jejich náročných životních situacích. Nabízejí vhodné postupy či pomoc při řešení aktuální situace klienta. Služby těchto zařízení jsou bezplatné, klient má vždy zaručenu anonymitu. „NZMD nabízí tyto čtyři základní formy služeb:

1. Volný vstup na pobyt v zařízení podle osobních potřeb klienta – (trávení volného času, pobyt v teple, četba knih či příprava na školu nebo jen tak posedět a popovídat si).
2. Volnočasové aktivity – poskytuje základní technické vybavení (např. společenské hry, výtvarné potřeby, klavír, papír a tužku apod.) a odbornou pomoc.
3. Sociální služby – kontaktní práci s klientem, situační intervenci, poradenství, zprostředkování pomoci.
4. Aktivity a činnosti zaměřené na prevenci – nabízí programy, výcviky a kurzy v oblasti prevence sociálně patologických jevů jako jsou např. šikana, agresivita či různé závislosti.“ (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2008, s. 150-152).

4 CHARAKTERISTIKA MÍSTA PRŮZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

4.1 Stručná historie města Slaný

Na území dnešního města vznikla nejprve osada Slaný vrch. Založil ji přibližně kolem roku 750 Holot, který pod horou našel slaný pramen. Informoval o tom svého pána – knížete Nezamysla a ten mu dal za úkol založit osadu. Přispěl k tomu i fakt, že místo se nacházelo na obchodní cestě z Žatce a Loun do Prahy. Roku 1295 byla osada povýšena na město, a král Václav II. udělil městu různá práva. Město bylo následně obehnané hradbami a přístup do města zajišťovaly vstupní brány. Roku 1371 však vypukl ničivý požár, který město prakticky zničil. O výstavbu nového města se zasloužil Karel IV., který městu propůjčil nové výsady.

Během Husitských válek se město dostalo do sporu mezi Táboři a Pražany. Občané města se přiklonili ke straně Pražanů a bohužel na to doplatili. Táboři se spojili se Sirotky a dobyli město zradou. Tak se město stává až do konce husitských válek, městem tábořským. Po porážce Táboritů se Slaný spojilo s Žatcem a Louny a plně se poddali Jiřímu z Poděbrad.

V následujících letech byly obnoveny městské hrady a vystaveny brány. Nejhorší období pro město, bylo období po bitvě na Bílé hoře. Slánští měšťané se postavili za „zimního krále“ Fridricha Falckého a ve svých hradbách ukrývali jeho rodinu. Této situace využil Jaroslav Bořita z Martinic, který vlastnil již nedaleké panství ve Smečně. Město Slaný mu bylo nejprve zastaveno a o pár let později se stal jeho právoplatným majitelem.

Období třicetileté války patří také ke stinným stránkám historie města. Svou polohou – na cestě z Německa do Prahy – se stalo opakovaně terčem pro Švédy, Sasy a císařská vojska. Obyvatelstvo strádalo, město bylo opakovaně vyloupeno a nakonec i zapáleno. Na památku velkého utrpení obyvatelstva a úplného pokatolického stojí dodnes na Slánské hoře tři dřevěné kříže.

Na lepší časy se začalo blýskat s příchodem Jiřího Bořity, který vrátil městu některé svobody. Jeho nástupce Bernard Ignác dokonce nechal založit ve městě františkánský klášter a piaristickou kolej.

Ke konci 18. století se město Slaný stává opět svobodným městem. V letech 1884 až 1918 nese město hrdě svůj název královské město Slaný. K tomuto hrdému titulu se město navrací až po listopadové revoluci roku 1989. (Šťovíček, 1984)

4.2 Charakteristika místních škol

Před zpracováním této kapitoly jsem navštívil ředitele nebo zástupce ředitele všech tří škol a vedl jsem s nimi rozhovor. Dále jsem prostudoval webové stránky jednotlivých škol a vše shrnul v následujících odstavcích.

Střední odborné učiliště

SOU ve Slaném, nachází se v centru města, na Hlaváčkově náměstí. Je to následnická organizace bývalé Střední integrované školy, která vznikla sloučením zemědělského a strojírenského učiliště. Vlastníkem budovy a zřizovatelem školy je krajský úřad.

Pro výuku má k dispozici dvě budovy, původní starou budovu a nově vybudovanou přístavbu na dvoře školy. Vybavení školy je na velmi dobré úrovni. Všechny učebny mají dataprojektor, v pěti učebnách jsou interaktivní tabule. Obě budovy jsou pokryty bezdrátovým internetem. Každý vyučující má k dispozici svůj notebook. Dále mají k dispozici dvě kompletně zařízené počítačové učebny, dvě cvičné kuchyně, cvičná restaurace, cvičná prodejna a cvičná cukrářská výroba. Tělocvičnou škola nedisponuje, ale výuku tělesné výchovy zajišťuje smluvně v městských sportovních zařízeních.

Odborný výcvik probíhá v dílnách, které jsou cca 3 km od školy. V areálu dílen najdeme halu pro základní truhlářské dovednosti, specializované pracoviště a dvě dílny pro základní zámečnické dovednosti, dílna pro výuku automechaniků a instalatérů. Všechny obory mají také k dispozici kovárnu s dvěma výhněmi.

Školní jídelna je společná pro všechny tři střední školy ve Slaném a nachází přibližně 500 metrů do učiliště. Výuka je přizpůsobena návaznosti autobusů, kterými žáci dojíždějí. Právě vzhledem k tomu, že většina žáků dojíždí, na škole nejsou organizovány žádné aktivity v oblasti volného času – tedy po skončení vyučování. Ředitelkou je Mgr. Jaroslava Cvrčková, ve škole pracuje 11 učitelů a 10 mistrů odborného výcviku. Na škole ve školním roce 2019/2020 studuje 250 žáků. Tento počet se však velmi často mění, vzhledem k problémovosti některých žáků (záškoláctví, trestná činnost apod.). Vzdělání nabízí v oborech jak pro chlapce a dívky s ukončeným 9. ročníkem základní školy, tak i pro žáky s nedokončenou školní docházkou v následujících oborech:

- strojní mechanik - zámečník
- strojírenské práce
- mechanik opravář motorových vozidel - automechanik
- instalatér

- truhlář
- cukrář
- kuchař – číšník
- stravovací a ubytovací služby – kuchařské práce
- prodavač

(Střední odborné učiliště, 2019)

Obchodní akademie dr. Edvarda Beneše

Budova školy se nachází v centru města, na Smetanově náměstí. Budova je členěna na dvě části, spojené chodbou. Zřizovatelem organizace je Středočeský kraj, vlastníkem budovy pak město Slaný.

Ve škole je 26 učeben a tři počítačové učebny. Přibližně polovina učeben je vybavena interaktivními tabulemi s dataprojektory. Ve všech prostorách školy funguje školní síť spolu s wifi připojením. Každý vyučující má k dispozici buďto pevný počítač v kabinetu nebo notebook. Výuka tělesné výchovy probíhá v tělocvičnách smluvně zajištěných v okolí (např. Hala Bios) a dále také v posilovně, která je umístěna v hlavní budově školy. Posilovnu mohou studenti využívat i v odpoledních hodinách. Stravování probíhá stejně jako u SOU ve společné jídelně, která navazuje na budovu obchodní akademie.

Na škole se v současnosti vyučuje pouze jeden studijní studující obor - Obchodní akademie. Velká část výuky je také směřována na oblast cestovního ruchu. Z tohoto důvodu je ve škole stěžejní výuka cizích jazyků, kdy kromě základních – angličtina, němčina, se zde vyučuje i francouzština či španělština. Při ukončování studia všichni studenti skládají maturitní zkoušku. Ve školním roce 2019/2020 ve škole studuje 168 žáků. Ředitelkou školy je Ing. Michaela Seghmanová, na škole vyučuje 24 pedagogických pracovníků. (Obchodní akademie Dr. Edvarda Beneše, 2020)

Gymnázium Václava Beneš Třebízského

Budova gymnázia se nachází na Smetanově náměstí hned vedle budovy obchodní akademie. Vlastníkem budovy a zároveň zřizovatelem je krajský úřad.

Škola je poměrně dobře materiálně vybavená. Funguje zde počítačové síť, na chodbách jsou volně k dispozici počítače s připojením na internet. Ve všech učebnách jsou dataprojektory a interaktivní tabule. Přímou v budově školy je k dispozici tělocvična s posilovnou.

Na podporu jazykové výuky pořádá škola každoročně výměnné pobyty s německým městem Pegnitz a Novým Sadem v Srbsku. Probíhá zde výuka angličtiny, němčiny, francouzštiny, ruštiny a srbochorvatštiny. Ve škole je moderně vybavená jazyková učebna.

Místní gymnázium také známé veřejnosti díky svým biologickým sbírkám a účastí v mnoha projektech. Sbírký jsou v odpoledních hodinách přístupné veřejnosti a o průvodcovské služby se starají sami studenti. Mezi exponáty sbírek patří např. kel narvala, kostice velryby, stoličky mamuta, vycpaninu ptakopyska či luskouna atd. V rámci projektu bylo na školní zahradě vyudováno tropické školní motýlárium. Ve škole studenti chovají např. chameleony, hady a další zvířata.

V oblasti volného času nabízí škola poměrně široký sortiment možností. Od výtvarného ateliéru vybaveného tiskařským lisem přes keramickou dílnu až po tzv. "páteční" laboratoře, kde mohou nadaní studenti a zájemci o obory jako je fyzika, chemie a biologie provádět různé pokusy. Škola je aktivně zapojena do těchto programů (www.laborky.cz , www.zkoumalek.cz, www.biochliv.cz). Za zmínku také stojí spolupráce školy s českou televizí na pořadu Zázraky přírody, kdy několik pokusů z tohoto pořadu bylo natáčeno přímo ve škole nebo v okolí Slaného za spolupráci studentů a učitelů školy.

Škola pravidelně pořádá pro své studenty velké množství besed s odborníky, exkurzí a to nejen v ČR, školy v přírodě, lyžařské výcviky či již zmiňované jazykové výměnné pobyty.

Na škole vyučuje 35 pedagogických pracovníků, ředitelem je RNDr. Milan Dundr. Studium probíhá ve dvou oborech, a to osmileté studium a čtyřleté studium. (Gymnázium Václava Beneše Třebízského, 2019)

4.3 Struktura organizací nabízejících volnočasové aktivity ve Slaném

Instituce nabízející volnočasové aktivity na území města lze rozdělit do tří skupin. Za první instituce zřizované a podporované Krajským úřadem. Do této skupiny patří všechny střední školy na území města, Dům dětí a mládeže – Ostrov a Základní umělecká škola.

Dalším významným prvkem je samotné město Slaný. Město se prostřednictvím svých dvou odborů – sociálních věcí, školství a zdravotnictví, kultury a památkové péče zapojuje přímo do oblasti volného času. Dále financuje či spolufinancuje některé sportovní či kulturní subjekty ve městě, např. zimní stadion, městský aqvapark, městská hvězdárna apod.

Dalším významným krokem je i finanční podpora neziskových organizací provozujících svou činnost na území města, kdy město přispívá na základě žádosti o příspěvek. Každoročně jsou také vypisované dotační programy pro oblast volného času.

V neposlední řadě jsou to také ryze soukromé subjekty, které poskytují prostor pro trávení volného času. Např. soukromé galerie, fitness centra, jezdecké farmy atd.

Všechny tyto uvedené organizace se podílí na vytváření podmínek pro vhodné volnočasové aktivity pro děti a mládež. A to formou pravidelné zájmové činnosti, příležitostné zájmové činnosti či jednorázové akce, při nichž dochází ke spolupráci jednotlivých organizací mezi sebou, např. Husitské slavnosti, oslava Dne dětí, letní koncerty na náměstí apod.

V následujícím přehledu jsou uvedena zařízení nabízející volnočasové aktivity široké veřejnosti na území města a jeho nejbližšího okolí, vyjma spolků a školských zařízení (ty jsou spolu s níže uvedenými podrobně popsány v následující kapitole).

Přehled nabídek volnočasových aktivit pro veřejnost ve Slaném

Oblast kulturní	Oblast sportovní
Galerie Ikaros	Golf Beřovice (cca 6km od města)
Hvězdárna Jaroslava Trnky	In – line dráha
Knihovna V.V. Štecha	Jezdecký areál Kralovický dvůr
Městské divadlo	Lezecká stěna Fit studio Jitka
Městské kino	Létání – letiště Slaný
Městské kulturní centrum Grand	Nordic Walking
Muzeum slánek	Oranžová hřiště
Národní muzeum Slánska ve Třebízi	Plavecká hala
Vlastivědné muzeum	Plochá dráha
	Skatepark
	Sportcentrum Atlas
	Sportovní hala Bios
	Via Ferrata na Slánské hoře
	Víceúčelová sportovní hala – ledová plocha

5 VLASTNÍ SLEDOVÁNÍ ČINNOSTI

Následující kapitola má popsat nabídku volnočasových institucí na území města Slaný. Při práci na této kapitole jsem vycházel ze zápisů pořizených při rozhovoru se zástupci uvedených organizací. Údaje jsem doplnil o fakta uvedená na webových stránkách těchto organizací.

5.1 Organizace zřizované krajským úřadem

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU „ OSTROV “, Šultysova 518, 27401 Slaný

Jedná se o příspěvkovou organizaci, jejímž zřizovatelem je krajský úřad pro Středočeský kraj. Svou činnost realizuje na základě zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou č. 163/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Zařízení se snaží aktivně a smysluplně rozvíjet osobnost mladého člověka, rozvíjet jeho talent.

K naplnění těchto cílů slouží pestrá nabídka aktivit, pocházejících z různých oblastí. Funguje zde oddělení výtvarné, společenskovední, sportovní, technické, přírodovědné, dramatické, hudební, taneční a také oddělení spontánních aktivit a Informační centrum pro mládež. „Každá tato sekce přitom nabízí různé typy aktivit:

- pravidelné zájmové vzdělávání: tzv. „kroužky“, kurzy, kam se účastníci oficiálně zapisují a platí roční zápisné
- nepravidelné zájmové vzdělávání: jednorázové kurzy v průběhu školního roku
 - příležitostná zájmová činnost: přednášky, besedy, tematické akce, slavnosti, výlety, exkurze apod., přihlašování a platba se liší dle charakteru akce
- táborová činnost: pobytové tábory nejen v ČR nebo příměstské tábory
 - osvětová činnost: semináře, přednášky, besedy, konzultace
- spontánní aktivity: volnočasový klub v prostorách DDM (v součinnosti se spolkem Klub přátel Domu dětí a mládeže Ostrov)
- soutěže, přehlídky: součinnost s přehlídkami a soutěžemi MŠMT, Středočeského kraje či jiných vyhlášovatelů a soutěže vyhlášené naším školským zařízením
- metodická a odborná pomoc: semináře a programy pro školy (například výtvarné, keramické, environmentální, dopravní výchova, besedy ICM aj.)

- individuální práce: v rámci kroužků a kurzů, ale i formou konzultací nebo přípravy na soutěže, zejména pro talentované žáky, dále podpora klientů ICM
- další vzdělávání pedagogických pracovníků: akreditované kurzy pro pedagogy
- mezinárodní projekty: výměny mládeže a dobrovolnická činnost v rámci programu Erasmus+ (Výroční zpráva DDM Ostrov 2018/2019)

Na základě zřizovací listiny provozuje DDM „Ostrov“ Slaný hlavní a doplňkovou činnost.

Formy hlavní činnosti jsou:

Kroužky, kurzy, kluby

Akce, besedy, exkurze

Poradenství, informace Další - ICM

Práce s talenty, studijní praxe

Otevřené kluby

Programy pro školy.

Doplňková činnost slouží k rozšiřování služeb pro veřejnost a zvyšování hospodářského výsledku organizace. Jedná se hlavně o půjčovnu kostýmů a turistických potřeb a pronájem vlastních prostor pro kolektivy.

Hlavní činnost střediska se uskutečňuje třemi formami:

- pravidelná zájmová činnost, kdy ve školním roce 2018/2019 bylo naplněno 85 kroužků jako např. kroužek Dětská scéna, některé chovatelské kroužky, sportovní kroužky – plavání, florbal, taneční kroužky, nové kroužky Digitální kresba – malba a Pastelka. Podrobný přehled kroužků za uvedený školní rok je v uveden v příloze č.11.
- příležitostná zájmová činnost, proběhlo celkem 90 příležitostných akcí, např. Velké slánské dýňování, soutěž Slánské tančení, recitační soutěž Slánka, Živá knihovna, Den dětí, Dny indické kultury aj.
- táborová činnost byla v uplynulém roce velice úspěšná, celkem proběhlo 29 táborů – pobytových ve stanech, příměstské tábory, zahraniční aj. (Ostrov Slaný, 2016)

Na základě mého šetření, do kterého patří rozhovor ředitelkou zařízení, prostudování internetových stránek a výroční zprávy 2018/2019 musím konstatovat, že jsem byl velmi mile překvapen. Středisko volného času „Ostrov“ ve Slaném poskytuje proděti a mládež ve městě dostatečné množství nabídek pro možnosti trávení volného času. To, že je o tyto nabídky zájem ukazují čísla o počtu zúčastněných. Podle výroční zprávy zařízení se účastnilo např. pravidelné zájmové činnosti 862 osob, příležitostné zájmové činnosti 9476 osob, táborové

činnosti 970 osob. Tak bych mohl pokračovat v dalším výčtu, ale rád bych uvedl jednu z dalších činností zařízení a to je tzv. spontánní činnost. Počet účastníků pro uvedený školní rok je 1754 osob.

5.2 Organizace zřizované městem

Město Slaný je známé svým bohatým kulturním a společenským životem. Přípravuje pro jeho obyvatele, ale i pro návštěvníky ze širokého okolí každý měsíc mnohé kulturní akce – divadelní představení, výstavy, vernisáže, filmová představení, besedy a mnoho dalších akcí.

Kino Slaný

Stálé kino se nachází v budově bývalé piaristické koleje (dnes budova muzea). Od roku 1997, kdy sem bylo přistěhováno, prošly prostory kompletní modernizací. V kině proběhne během roku přibližně 500 představení. V dopoledních hodinách promítá pro mateřské školky, základní školy, učiliště, obchodní akademii a gymnázium. Pro školy se promítá s 50 % slevou na vstupném. (Kulturní zařízení města Slaného, 2020)

Letní kino ve Slaném

Kino se nachází v severní části města, v lesoparku Háje. Promítá se pouze tři měsíce v roce (červen, červenec, srpen). Areál letního kina slouží také k pořádání různých koncertů, divadelních představení, oslav dne dětí a jiných kulturních akcí. (Kulturní zařízení města Slaného, 2020)

Městská hvězdárna

Hvězdárna leží na okraji města přímo u lesoparku Háje. Cílem této instituce je přiblížení astronomie a jí příbuzných technických oborů co nejširší veřejnosti. Pořádají se zde odborné a populární přednášky pro veřejnost. Dále exkurze, astronomické pozorování či filmové večery. Program těchto aktivit je vždy přizpůsoben věkové kategorii návštěvníků. Program zahrnuje jak dopolední prohlídky pro mateřské školky, tak i večerní přednášky pro seniory. (Hvězdárna Jaroslava Trnky ve Slaném, 2020)

Městská knihovna V. V. Štecha

Knihovna je rozdělena na dětské oddělení a oddělení pro dospělé. Vše doplňuje studovna. Kromě své hlavní činnosti – půjčování knih, nabízí knihovna různé výstavy, přednášky, besedy se spisovateli apod. Slánská knihovna je také aktivní na poli různých projektů jako

např. Kniháček, Čítálek babyklub, Živá knihovna, (Ne)obyčejné prázdniny s knihovnou. V posledních letech také knihovna pořádá příměstské tábory. (Knihovna V. V. Štecha, 2020)

Městské divadlo ve Slaném.

V minulých letech prošlo divadlo kompletní rekonstrukcí a dnes nabízí své prostory pro pravidelné zkoušky Slánské scény a Dětské scény. Dále se tu několikrát do týdne koná nějaká akce, ať už jde o divadelní představení Slánské či Dětské scény, představení hostujícího souboru, koncertů, natáčení televizních štábů České televize či televizí soukromých. Prostor divadla se využívá i pro programy pro místní střední školy a učiliště (Drop – in, besedy se zástupci největších podniků ve Slaném, apod.) či pro školní akademie místních základních škol a ZUŠ. (Kulturní zařízení města Slaného, 2020)

Vlastivědné muzeum Slaný

K muzeu, které sídlí na Masarykově náměstí v budově bývalé piaristické koleje, patří ještě pobočka Národopisného muzea v Třebízi. V budově muzea se nachází stálá galerie a koncertní síň v kapli bývalého piaristického gymnázia. K náplni muzea patří dlouhodobé výstavy a stálých expozice a kromě nich se muzeum podílí i na dalších kulturních a společenských akcích ve městě. Muzeum slouží i mnoha badatelům, kteří zde studují a čerpají poznatky pro své práce. Ředitelem muzea je pan Mgr. Jan Čečrdle. (Slánsko, 2008)

Také v oblasti sportu nezůstává město pozadu. Spravuje několik, pro město významných, sportovních objektů či areálů. Asi nejznámější v oblasti sportu je město Slaný díky Jaromíru Jágrovi, který pořádá každoročně letní kempy pro začínající hokejisty právě ve Slaném.

Aguapark

V místním aguaparku najdeme plavecký bazén s pěti dráhami, dětský bazén, tobogán, divoké vodní koryto, vířivka Whirpool a dámská a pánská parní sauna. (MÚ Slaný, 2020)

Hala BIOS

Jedná se o největší tělocvičnu ve městě, lze zde souběžně vedle sebe postavit dvě hřiště např. volejbal či florbal. V areálu, hned vedle tělocvičny se nachází venkovní hřiště s umělým povrchem, které je primárně určeno k míčovým hrám, např. badminton, nohejbal, basketbal atp. (MÚ Slaný, 2020)

Městská plovárna

Slouží pro obyvatele města v letních měsících. Areál letní koupaliště obsahuje dva bazény, hřiště na volejbal, stoly na stolní tenis. (MÚ Slaný, 2020)

Plochodrážní stadion

Jedná se o velký areál na okraji města, kde se nachází velký okruh pro plochodrážní sport, tribuna, garáže a servisní místnosti. V areálu se také nalézá cvičiště psů, které využívá místní kynologický klub. (Autoklub v AČR Slaný, 2020)

Sokolovna

Budova sokolovny se nalézá v centru města, hned vedle je menší hřiště na volejbal či nohebal. V budově je velká tělocvična, která slouží především oddílu Sokol Slaný (cvičení na náradí, basketbal, volejbal, nohejbal atp. V budově je také menší tělocvična pro výuku bojových sportů (karate, judo). Celá budova je ve správě Sokola Slaný. (Tělocvičná jednota Sokol Slaný, 2011)

Tenisové kurty

Jsou umístěny v centru města, jedná se o dvě hřiště pro tenis, nafukovací sportovní hala – sloužící hlavně v zimním období a tréninková zeď. Areál spravuje Tenisový oddíl Slaný.

Via Ferrata

Jedná se o přírodní lezeckou stěnu, která se nachází na Slánské hoře. Je zde vytvořeno několik lezeckých cest různých obtížností. (MÚ Slaný, 2020)

Víceúčelová sportovní hala s ledovou plochou

Jedná se o největší sportovní areál ve městě. Kromě hlavní budovy, kde se nachází ledová plocha, tělocvična pro míčové sporty, bowlingová dráha, squash, patří k zařízení atletický stadion spolu s hřištěm na hokejbal a fotbalový stadion, minigolf. (MÚ Slaný, 2020)

5.2.1 Činnost města v oblasti prevence

Představitelé města si uvědomují, že bezcílně se pohybující mládež v ulicích města, znamená vysoké riziko projevů sociálně patologických jevů. Jedním z hlavních cílů zastupitelů města je zkvalitnění trávení volného času dětí a mládeže ve městě. V rámci této problematiky má město vytvořený Strategický plán prevence a kriminality na léta 2017-2020. Na základě tohoto plánu se krom jiného podařilo zabezpečit finance pro vznik nových sportovních areálů či opravu stávajících, jako jsou např.:

Hřiště s umělým povrchem - Oranžové hřiště (příloha č. 3)

Slánská in line dráha (příloha č. 4)

Slánský Skatepark (příloha č. 5)

Malá street hřiště na stolní tenis (příloha č. 6)

Malá street hřiště na basketbal (příloha č. 7)

Workoutové hřiště (příloha č. 8).

Na podzim roku 2019 byla dokončena výstavba relaxační zóny ve městě, ve které najdeme volně přístupné **lanové hřiště a Pumptrack** (viz příloha č. 10). Pumptrack je u nás novinkou, jedná se o uměle vytvořený okruh pro jízdu na kole. Okruh není rovný, je tvořený vlnami a projíždí se na něm bez šlapání. Výhodou je, že na něm mohou jezdit děti od 2 let až po dospělé. Horní věková hranice závisí jen na odvaze a zkušenostech jedince.

5.3 Zapsané spolky

Seznam většiny sportovních a zájmových organizací ve městě lze zjistit podle žádostí o příspěvek na činnost, který město Slaný každoročně na začátku roku rozděluje mezi jednotlivé organizace. Seznam však nemusí být kompletní, neboť některé organizace o příspěvek nestojí a žádost si nepodaly. Například v roce 2019 schválilo zastupitelstvo města na svém zasedání rozdělení částky cca 500 000,-- Kč mezi 46 zájmových či sportovních organizací. Jedná se o neziskové organizace – zapsané spolky s finanční podporou města.

Asociace futsalu

Sdružuje ve městě jednotlivé kluby a oddíly, jejichž hlavní náplní je sálový fotbal. Ke své činnosti využívají všechny dostupné městské tělocvičny. V různých soutěžích dosahují úspěchů na krajské úrovni, ale i v celorepublikových soutěžích. (Asociace futsalu, 2020)

Aeroklub Slaný

Sídlo spolku je na místním letišti. Pro členy je zde k dispozici sedm letadel – kluzáky a ultralehké letouny. Klub má akreditaci k výcviku pilotů kluzáků i pilotů ultralevých letounů. Mezi členy spolku je na čtyřicet pilotů. (Aeroklub Slaný, letiště Slaný, 2020)

Autoklub v AČR Slaný

Navazuje na velmi bohatou historii plochodrážního sportu ve městě. Sídlí v areálu ploché dráhy, na okraji města. Stadion stojí ve městě již od roku 1950 a od té doby prošel několika rekonstrukcemi. Součástí je i krytá tribuna a zázemí pro jezdce včetně garáží a dílen. Hlavní náplní klubu je v současné době výchova mladých jezdců. (Autoklub v AČR Slaný, 2020)

Basketbalový klub BC Slaný

Košiková má ve Slaném velkou tradici. V současné době trénuje a účastní se soutěží devět družstev: muži, ženy, kadetky U 17, starší žákyně U 15, starší minižákyně U 13, mladší minižákyně U 11, nejmladší minižákyně U 11, šmoulinka, a přípravka. Z výčtu je patrné, že chybí chlapecká družstva, ta sdružuje ve Slaném Školní sportovní klub při 3. ZŠ. (Basketbalový klub Slaný, 2020)

Box klub HEROS Slaný, o. s.

Klub využívá prostor víceúčelové sportovní haly. V posledních letech dochází k větší variabilitě nabídky, kdy kromě klasického boxu se ve Slaném trénuje i např. MMA a THAIBOX. (Městský úřad Slaný. Plán podpory sportu., 2020)

Consortium Camerale Slanense (Slánské komorní sdružení)

Hudební spolek sdružující slánské hudebníky. Široká koncertní činnost ve Slaném, na Slánsku i po celé ČR. (Consortium Camerale Slanense, 2020)

Český červený kříž

Mezi hlavní činnosti patří příprava zdravotních hlídek, předávání plakety Jánského dárcům krve.

Český kynologický svaz, ZKO-231 Slaný

Výcvik psů, účast na celostátních výstavách a závodech.

Český rybářský svaz MO Slaný

Spolupracuje na plánu zarybňování ministerstva zemědělství. Ve své kompetenci má Velký slánský rybník. Členové klubu se účastní brigád na udržení fungování Velkého sportovního slánského rybníku a ostatních chovných rybníků v okolí Slaného. Členové se účastní rybářských závodů a soustředění. (Rybáři Slaný, 2020)

Dětská organizace sluníčko, z. s.

Je dobrovolné nepolitické sdružení, které spojuje společný zájem – práce s dětmi a mládeží ve volném čase. Hlavní náplní je pořádání letních táborů na základně v Jesenicích u Rakovníka. V současné době má organizace asi 39 dospělých členů a kolem 150 členů dětských a mládežnických oddílů. (Sluníčko Slaný, 2020)

FBC Barracudas Slaný

Jedná o florbalový oddíl, který zahrnuje družstva žáků, žákyň, dorostenců, dorostenek, mužů a žen. Pro své tréninky využívá městská sportovní zařízení (např. Hala Bios). (Městský úřad Slaný. Plán podpory sportu., 2020)

Fotbalový klub SK Slaný

Kopaná jako sport má také ve městě velmi dlouhou tradici. V současné době je ve městě k dispozici několik fotbalových hřišť, nově od roku 2019 také hřiště s osvětlením. Do fotbalových soutěží zasahuje devět družstev, od přípravy až po A tým dospělých. (SK Slaný, 2020)

Hokejový klub LEV Slaný

Od roku 1980, kdy byla ve Slaném otevřena nová sportovní hala s ledovou plochou, doznal hokej ve městě velkého rozmachu. V současnosti trénují na ledové ploše všechny mužské kategorie, jsou účastníci všech dostupných pohárů a soutěží pořádaných v ČR. Velkým

lákadlem pro nové členy je jméno Jaromíra Jágra, který je se slánským zimním stadionem spjat. Každoročně se tu pořádají pod jeho záštitou prázdninové kempy a soustředění zahraničních týmů dorostenců a starších žáků. (HK Lev Slaný, 2020)

Judo klub Slaný

Judo je sport, který kromě zvládnutí soupeře učí hlavně kázni, sebeovládání a ohleduplnosti. Slánský klub juda v posledních letech prožívá nelehké období a nedostatek nových zájemců o tento sport. Tréninky probíhají jedenkrát týdně a využívají k němu tělocvičnu 1. ZŠ. (Judo klub Slaný, 2008)

Krasobruslařský klub královského města Slaného, z. s.

Klub vznikl ve městě v době, kdy byl dostavěn zimní stadion. Od té doby svěřenci trenérů dosáhli mnoha významných úspěchů. Zajímavé je, že v současné době trénují v dětských kategoriích pouze děvčata. (Krasobruslařský klub Slaný, 2020)

Lezení do škol, o. s.

Zajišťuje díky přenosným boulder stěnám rozšiřování tohoto nového sportu – lezení po umělé stěně - mezi širší veřejnost. Zároveň pořádá pro slánské školy lezecké soutěže. (Fit studio Jitka, 2020)

85. modelářský klub Slaný

Klub funguje pod záštitou střediska pro volný čas Ostrov, v jehož prostorách se nachází velká autodráha, na které probíhají tréninky i závody s vlastnoručně vyrobenými modely. (Ostrov Slaný, 2016)

Radioklub OK1KSL Slaný

Radioklub sdružuje radioamatéry z blízkého okolí. Svoji základnu mají na okraji lesoparku Háje, kde mají nainstalovány své radiové pomůcky.

SK DDM Slaný – šachy

Šachy patří do sportovní činnosti, nicméně k provozování klubu stačí klubovna a šachovnice. Slánských šachový klub funguje v prostorách Střediska volného času – Ostrov. Členové klubu se účastní všech tuzemských šachových soutěží, ve všech kategoriích. (Ostrov Slaný, 2016)

SK Keiko-Ryu Shotokan Slaný – karate

Karate jako sport se v naší zemi nevyskytuje dlouho. Slánský klub je tedy poměrně mladý, členskou základnu tvoří jedinci všech věkových kategorií. Velkých úspěchů zaznamenal klub v přípravě dětských bojovníků, kde dosáhli již mnoha ocenění i na republikové úrovni. (Keyko – ryu Shotokan, Kladno, Slaný, 2020)

SK orientačního běhu Slaný

Klub orientačních běžců potřebuje pro svůj sport především volnou přírodu. Při trénincích v zimním období využívají městské prostory – klubovnu či tělocvičnu. Do činnosti klubu patří i mapování lesních prostor v okolí města a pořádání závodů na těchto mapách. (Sportovní klub OB Slaný, 2020)

Skaut Slaný

Středisko Modrý kruh Slaný sdružuje pět oddílů: družina Benjamínků, koedukovaný oddíl, Modrá dvojka skautek, chlapecký oddíl Stopaři, Žlutá sedmička Světlušek a klub oldskautů. (Skaut Slaný, 2020)

Sokol Slaný

Jedna z největších organizací v oblasti sportovních aktivit ve městě. Klub má ve správě budovu slánské sokolovny. Hlavní náplní je tzv. sokolská všestrannost. Oddíly sokolské všestrannosti jsou: Rodiče a děti, Nejmladší žactvo, Mladší žactvo, Starší žactvo, Dorost, Parkúr, Ženy, Zdravotní tělocvik. Kromě těchto oddílů do Sokola Slaný patří ještě Oddíl karate SHOTOKAN KARATE – DO Sokol Slaný, Oddíl nohejbalu a Oddíl volejbalu. (Tělocvičná jednota Sokol Slaný, 2011)

Spolek divadelních ochotníků - SLÁNSKÁ SCÉNA

Jedná se skupinu lidí, kterou spojuje nadšení pro amatérské divadlo. Společně nastudují cca dvě divadelní hry za rok. Jedna z nich je vždy pohádka pro nejmenší diváky. Se svými představeními také vyjíždí na zájezdy a vystupuje v ostatních městech ČR. (Slánsko, 2008)

Sportovně střelecký klub 0251

Spolek sdružující jedince se zájmem o střelbu. Pro svou činnost používají střelnici, která se nachází na okraji města za Plochodrážním stadionem. Při své činnosti musí všichni členové

dbát na bezpečnost a dodržování platných právních předpisů. Jejich činnost může být kontrolována i Policií ČR, vzhledem k tomu, že ke své činnosti používají zbraně. Ke svému koníčku potřebují získat zbrojní průkaz. (SSK Slaný, 2020)

Stolní tenisový klub Slaný

Pro svou činnost má k dispozici zázemí na gymnáziu ve Slaném, kde probíhají tréninky kroužků stolního tenisu a začátečníků. Postory na plovárně ve Slaném využívají již zkušenější hráči, kteří reprezentují klub na soutěžích. (Městský úřad Slaný, 2020)

Školní sportovní klub Slaný – basketbal

Je partnerem basketbalového klubu Slaný a rozšiřuje nabídku v oblasti basketbalu i pro chlapecké kategorie. Sídlí při 3. ZŠ Slaný, kde využívá k tréninkům obě její tělocvičny a zahrnuje čtyři družstva – Šmoulinka, U 15, U 19 a muži. (Městský úřad Slaný, 2020)

Tenisový oddíl LTC Slaný

Nabízí možnost zahrát si tenis jak pro děti tak i pro dospělé. Má k dispozici dva tenisové dvorce, jedno menší hřiště s odrazovou stěnou a nafukovací halu. Svou činnost provozuje formou individuálních tréninků, dětské oddíly trénují většinou ve dvojicích dle rozpisu. Prostor tenisových kurtů je k dispozici i pro nečleny klubu. Je nutné objednání a složení poplatku. (Městský úřad Slaný, 2020)

5.4 Soukromé subjekty

Fit studio Jitka

V prostorách studia se nachází menší tělocvična, kde probíhají kurzy cvičení batolat, jóga, pilates či dětský aerobik. V budově se také nachází boulder stěna, která je hojně využívána horolezci a zájemci o lezení. (Fit studio Jitka, 2020)

Galerie Ikaros Antik Slaný

Soukromá galerie ve Fügnerově ulici, jež patří manželům Hruškovým. Vedle stálé prodejní expozice se zde koná přibližně deset samostatných výstav ročně. Galerie se účastní se dalších významných společenských akcí (plesy Nadace mateřství, akce Knihovny Václava Štecha, akce Domu dětí a mládeže Slaný a dalších), vystavuje také v budově České spořitelny

i jinde a spolupracuje se slánskými školami (výtvarné soutěže pro děti). (Galerie Ikaros Antik, 2020)

Sportovní centrum Atlas

Je multifunkční zařízení sloužící k sportovnímu a relaxačnímu vyžití pro obyvatele města Slaný. Najdeme zde bowling, velmi dobře vybavenou posilovnu, squash, spinning, sálové lekce (aerobik, bosu, stepy, cvičení na velkých míčích apod.), klasickou saunu a infrasaunu,

6 PRŮZKUMNÉ ŠETŘENÍ

6.1 Cíle práce a stanovení výzkumných otázek a hypotéz

Prvotním záměrem této práce bylo seznámení se s problematikou volného času ve Slaném. Předmětem práce bylo popsat a zhodnotit možnosti trávení volného času, a to jak městských, krajských zařízení, neziskových organizací i soukromých subjektech. Dalším úkolem tedy bylo vytvořit aktuální seznam organizací nabízející volnočasové aktivity na území města Slaný a v jeho nejbližším okolí. To vše za pomoci webových stránek jednotlivých organizací a pak také formou rozhovoru se zástupci dané organizace. Následoval rozhovor s vedením všech tří středních škol ve Slaném. Po rozhovoru s vedením školy, a následném souhlasu s malým průzkumem mezi studenty, byly elektronicky distribuovány dotazníky (viz příloha č. 1) na jednotlivé školy. Na základě dotazníku jsem si stanovil tyto výzkumné otázky a hypotézy:

Výzkumné otázky:

Má současná mládež ve Slaném dostatek volného času?

Je současná slánská mládež spokojena s nabídkou volnočasových aktivit?

Která volnočasová aktivita je ve Slaném mezi mládeží nejoblíbenější?

Hypotézy:

Hypotéza č. 1

Předpokládáme, že chlapci tráví více volného času na PC než děvčata.

Hypotéza č. 2

Předpokládáme, že děvčata tráví více volného času na sociálních sítích na mobilním telefonu než chlapci.

Hypotéza č. 3

Předpokládáme, že typ školy ovlivňuje množství volného času.

6.2 Použité metody

Pro potřeby této práce bylo vybráno k výkumnému šetření několik metod - výzkumný rozhovor, dotazníku spolu s kombinovanou dokumentovou metodou.

Dokumentová metoda – byla použita hlavně v počáteční fázi práce. Jednalo se zejména o studium místního tisku, a dalších písemností vztahujících se k volnočasovým aktivitám ve městě. Dále prostudování internetových stránek jednotlivých organizací. Na základě získaných informací sestavit soupis všech institucí, které se oblastí volného času zabývají.

Výzkumný rozhovor (interview) – patří k nejpoužívanějším metodám v pedagogickém výzkumu. Bývá definován jako metoda dotazování, při níž dotazovaná osoba je vedena otázkami tazatele ke sdělování určitých informací (Průcha, 1995, s. 51). Tato metoda byla použita při průzkumu nabídky volnočasových aktivit, a to jak v zařízeních města, tak u neziskových organizací. V rozhovorech byly kladeny přímé a nepřímé otázky (viz příloha č. 2), jejich záznam byl prováděn písemně. Výsledky byly zpracovány a byly vybrány pouze odpovědi vztahující se přímo k problematice dané práce. Na základě průzkumného rozhovoru a stanovení hypotéz byl vypracován dotazník.

Dotazník - bývá definován jako metoda pro hromadné shromažďování dat (informací) pomocí písemně zadávaných otázek (položek dotazování). Je jednou z nejpoužívanějších metod výzkumu v pedagogice, psychologii, sociologii, ve výzkumu veřejného mínění apod. (Průcha, 1995 s. 43). Dotazník byl použit při průzkumu mezi mládeží slánských středních škol a učilišť (Gymnázium, Obchodní akademie, Střední odborné učiliště), pro svou výhodu rychlého získání údajů od většího počtu respondentů. Dotazník byl jednotný (viz příloha č. 1) pro všechny školy a byl kombinací převážně uzavřených a otevřených otázek. Dotazník byl distribuován elektronicky. Celkové výsledky dotazníkového šetření byly zaneseny do tabulek a grafů spolu s procentuálním vyjádřením.

6.3 Způsob zpracování dat

Pro analýzu dat z dotazníků byla zvolena metoda testu dobré shody pomocí chí-kvadrátu. Tento test určuje, zda četnosti získané pomocí dotazování, jsou odlišné od četností, odpovídajících příslušné nulové hypotéze. Nulová hypotéza odpovídá tvrzení, že jednotlivé proměnné jsou nezávislé, což znamená, že hodnota jedné veličiny (např. druh školy) nemá vliv na hodnoty druhé veličiny (např. množství volného času). Chí-kvadrát byl určen na

základě porovnání dvou kategorických proměnných a hladina významnosti byla stanovena na 0,05. Pro analýzu dat jsem využil statistický software R verze 3.6.1.

6.4 Charakteristika respondentů průzkumu

Město Slaný je městem, které od roku 2001 spadá do Středočeského kraje. Dle údajů internetových stránek Městského úřadu ve Slaném má město 15 505 obyvatel (údaj z roku 2019). Město je dále členěno na deset částí – Slaný, Dolín, Želevčice, Lotouš, Blahotice, Netovice, Kvíc, Kvíček, Trpoměchy a Otruby. Jak již bylo uvedeno, ve městě jsou celkem tři střední školy, na kterých ve školním roce 2018/2019 studuje celkem 1 215 žáků. V rámci průzkumu byly všechny tři školy požádány o spolupráci při průzkumu mezi mládeží a ve všech případech se spoluprací souhlasily. Celkem bylo vyplněno a zpracováno 197 dotazníků od 65 chlapců a od 132 dívek ve věku 13 až 20 let. V kapitole 2.1 této práce je skupina mládeže vymezena podle Pedagogického slovníku ve věku 15- 25 let. Mezi respondenty se však vyskytuje i jeden ve věku 13 let. To je způsobeno jeho studiem na víceletém gymnáziu ve Slaném.

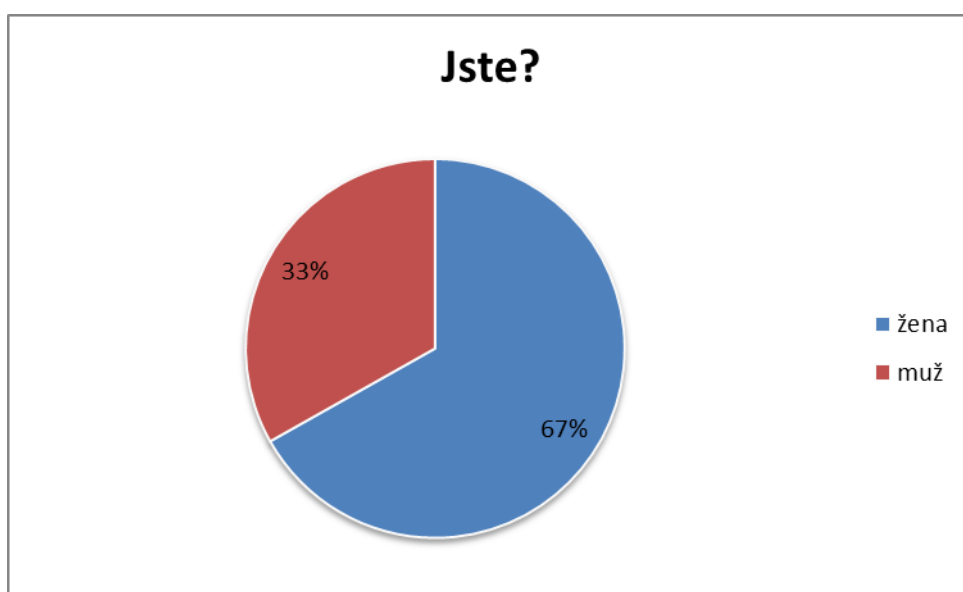
7 VYHODNOCENÍ VÝZKUMU

V rámci některých otázek dotazníku jsou výsledky vyhodnoceny v procentech (označen pouze jeden typ odpovědi). Při více možnostech odpovědí na jednu otázku jsou výsledky vyhodnoceny v počtu odpovědí.

7.1 Analýza výsledků výzkumu

Otázka č. 1

Jste muž nebo žena?

Graf č. 1: Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní zdroj

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 197 respondentů ze tří středních škol, z toho 67% dívek a 33 % chlapců.

Otázka č. 2

Kolik vám je let?

Tabulka 1: Věkové rozložení respondentů

	13 let	14 let	15 let	16 let	17 let	18 let	19 let	20 let
počet respondentů	1	9	26	39	74	36	9	2

Zdroj: vlastní zdroj

Graf č. 2: Věkové rozložení respondentů Zdroj: vlastní zdroj

Věkové rozložení respondentů bylo vcelku rozptýlené, od 13 let (pouze jeden respondent) až po 20 leté respondety. Největší část respondentů - 38 % - byla ve věku 17 let.

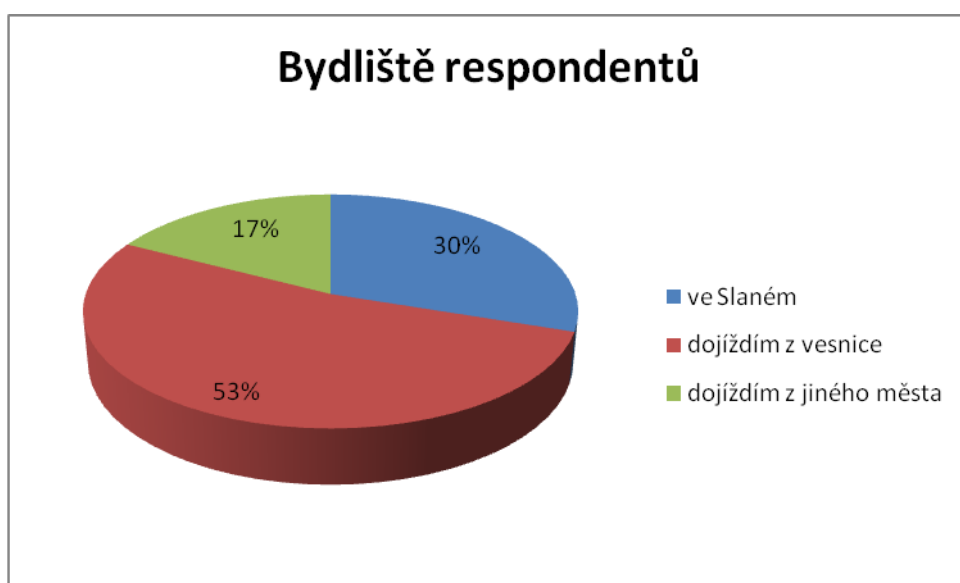
Otázka č. 3

Kde bydlíte?

Tabulka 2: Bydliště respondentů

ve Slaném	59
dojíždím z vesnice	103
dojíždím z jiného města	34

Zdroj: vlastní zdroj

Graf č. 3: Bydliště respondentů Zdroj: vlastní zdroj

U této výzkumné otázky je zajímavé, že středoškolská mládež navštěvující střední školy ve Slaném ve větší míře dojíždí z okolních vesnic, celkem 53 % respondentů. Těch co bydlí přímo ve Slaném je jen 30 %. Zbývajících 17 % dojíždí z okolních měst (Louny, Kralupy nad Vltavou, Kladno). Bude zajímavé v následujících výzkumných otázkách sledovat hodnocení např. nabídky volnočasových aktivit ve Slaném, když 70 % respondentů ve městě nebydlí, pouze dojíždí za studiem.

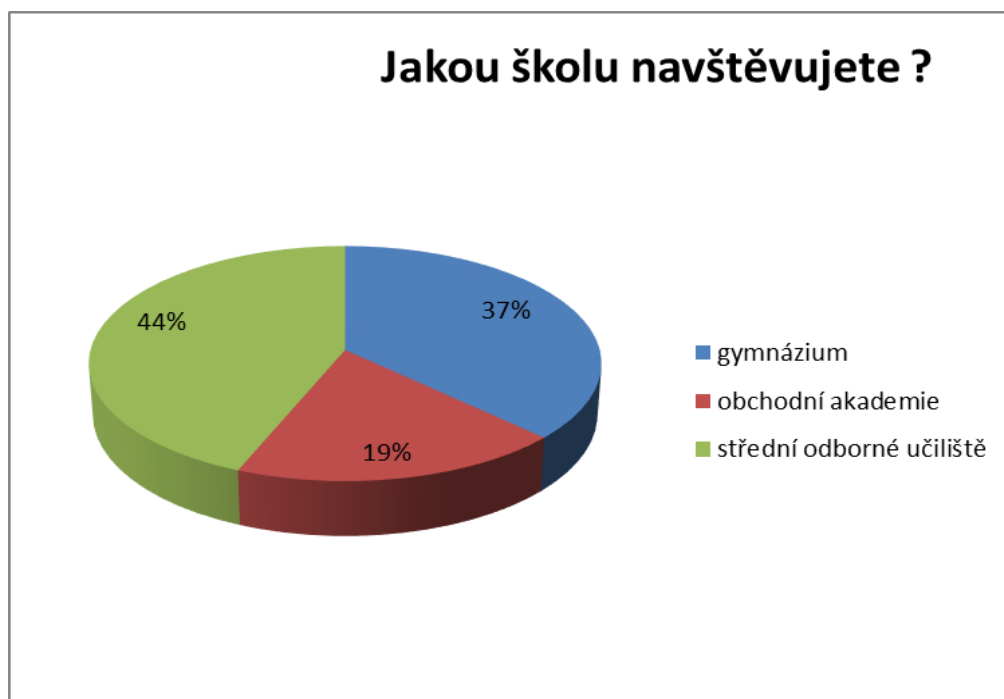
Otázka č. 4

Jakou školu navštěvujete?

Tabulka 3: Navštěvovaná škola

gymnázium	73
obchodní akademie	37
střední odborné učiliště	86

Zdroj: vlastní zdroj

Graf č. 4: Navštěvovaná škola

Zdroj: vlastní zdroj

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že výzkumu se zúčastnilo 56 % studentů středních škol s maturitou a 44 procent studentů středního odborného učiliště. Nejaktivnější ve vyplňování dotazníku byli studenti středního odborného učiliště.

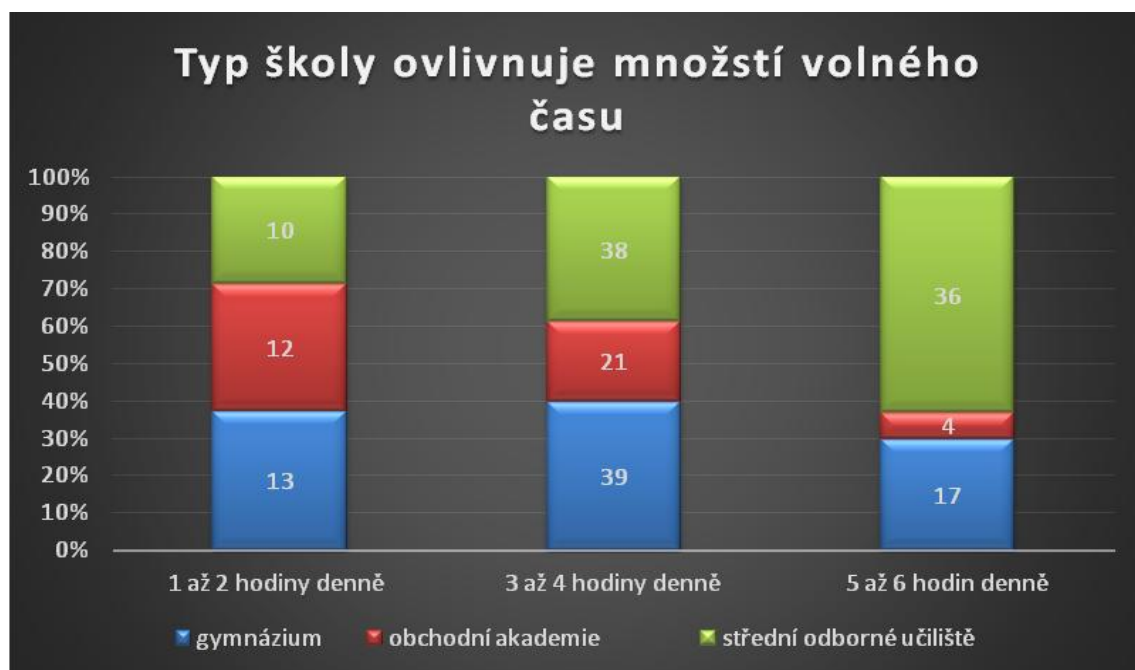
Otázka č. 5

Kolik VČ máte pro své záliby denně?

Tabulka 4: Kolik VČ mají respondenti k dispozici

	1 až 2 hodiny denně	3 až 4 hodiny denně	5 až 6 hodin denně
gymnázium	13	39	17
obchodní akademie	12	21	4
střední odborné učiliště	10	38	36

Zdroj: vlastní zdroj

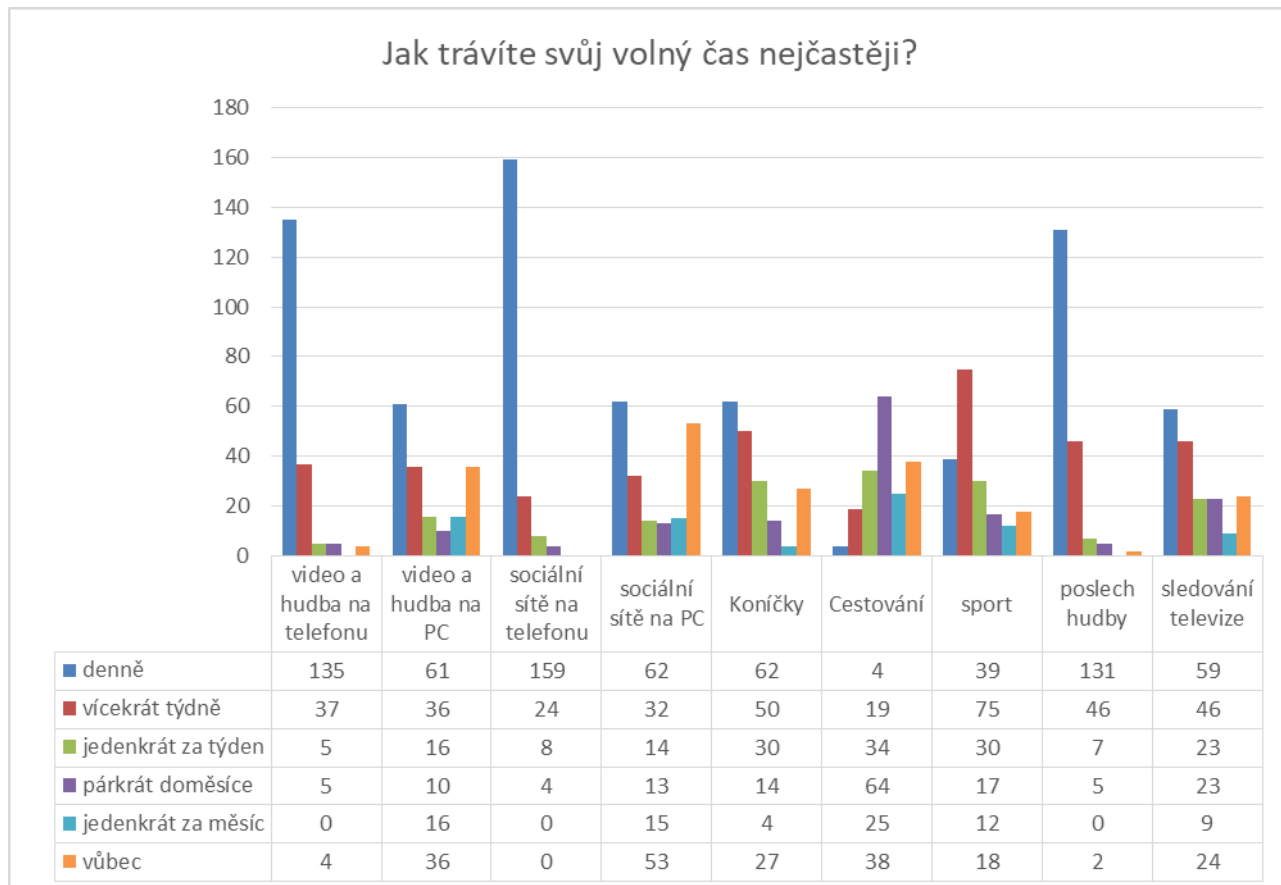
Graf č. 5: Kolik VČ mají respondenti k dispozici

Zdroj: vlastní zdroj

Nejvíce volného času uvádějí žáci středního odborného učiliště (39 respondentů uvádí 5 - 6 hodiny denně) a nejméně pak studenti gymnázia. Množství volného času je dáno studijními povinnostmi, kdy gymnazisté tráví více času ve škole a odpoledne ještě navštěvují různé odborné semináře.

Otázka č. 6

Jakým způsobem trávíte svůj čas nejčastěji?

Graf č. 6: Jak trávíte svůj volný čas nejčastěji?

Zdroj: vlastní zdroj

Většina respondentů uvedla, že denně sleduje sociální sítě, videa, hudbu na telefonu či PC. Pokud porovnáme telefon a PC, více respondentů raději používá k těmto činnostem telefon. Na prvním místě byli respondenti, kteří uvedli, že jsou denně na mobilu a sledují videa a hudbu – celkem 159. Ani jeden z respondentů nevedl, že by nechodil na sociální sítě. Následují jednotlivé diagramy znázorňující četnost u jednotlivých zájmových činnostech.

Otázka č. 7

Pokud chodíte do kroužku, jaký to je?

Tabulka 5: Jaké kroužky navštěvujete

Kategorie	Absolutní četnost	Relativní četnost
Aerobic fitness	5	6 %
Airsoft	1	1 %
Atletika	3	4 %
Basketbal	5	6 %
Florbal	3	4 %
Fotbal	4	5 %
Fotografický	1	1 %
Futsal	1	1 %
Gymnastika	5	6 %
Hokej	2	2 %
Hudební škola	16	19 %
Jízda na koni	7	8 %
Karate	1	1 %
Lezení	2	2 %
Orientační běh	1	1 %
Pingpong	1	1 %
Plavání	4	5 %
Požární Sport	4	5 %
Skaut	1	1 %
Taekwon-Do	1	1 %
Tanec	10	12 %
Tenis	1	1 %
Volejbal	3	4 %
Výcvik psa	3	4 %

Zdroj: vlastní zdroj

Graf č. 7: Jaký kroužek navštěvujete?

Zdroj: vlastní zdroj

U otázky č. 7 stojí za povšimnutí, že pokud již do nějakého kroužku respondent chodí, na prvním místě vyšla hudební škola (19 %). Ale tento výklad je zavádějící, neboť ostatní možnosti zahrnují jednotlivé druhy sportů. Pokud tedy v tabulce vysčítáme všechny sportovní aktivity, vyjde nám, že sportem se zabývá 75 % respondentů. Zajímavé také je, jaké druhy sportů se ve Slaném provozují. Kromě tradičních jako je basketbal či tenis, jsou to např. aerobic fitness, airsoft, lezení či jízda na koni.

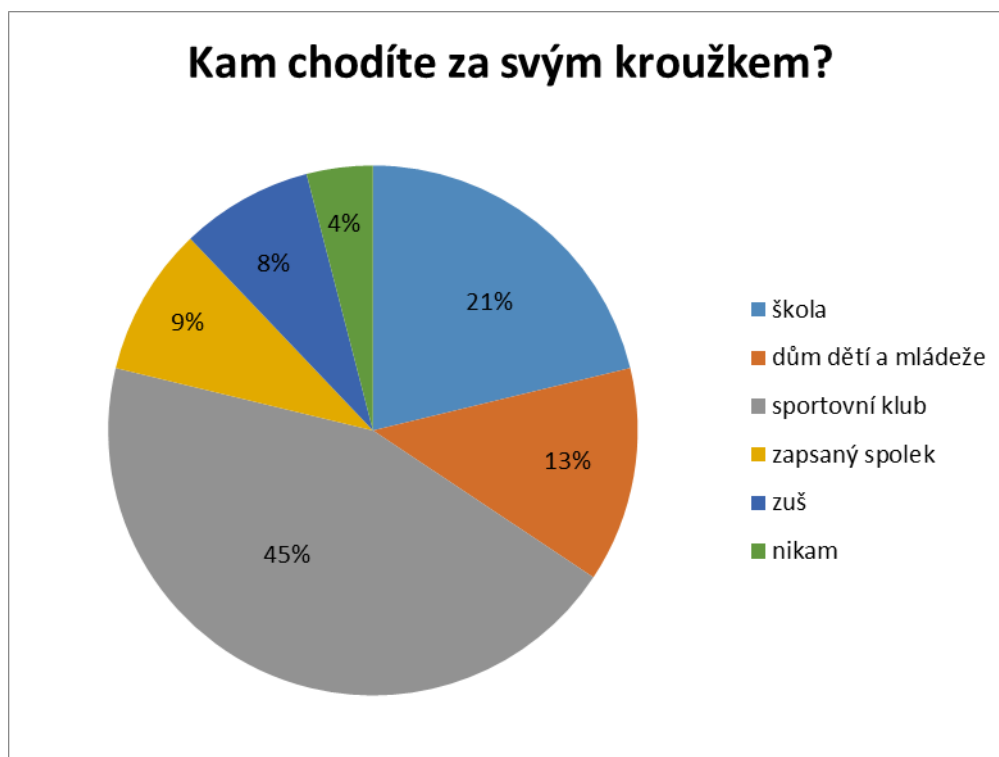
Otázka č. 8

Kde kroužky navštěvujete?

Tabulka 6: Kde kroužky navštěvujete?

Kategorie	Absolutní četnost	Relativní četnost
škola	21	21%
dům dětí a mládeže	13	13%
sportovní klub	44	45%
zapsaný spolek	9	9%
zuš	8	8%
nikam	4	4%

Zdroj: vlastní zdroj

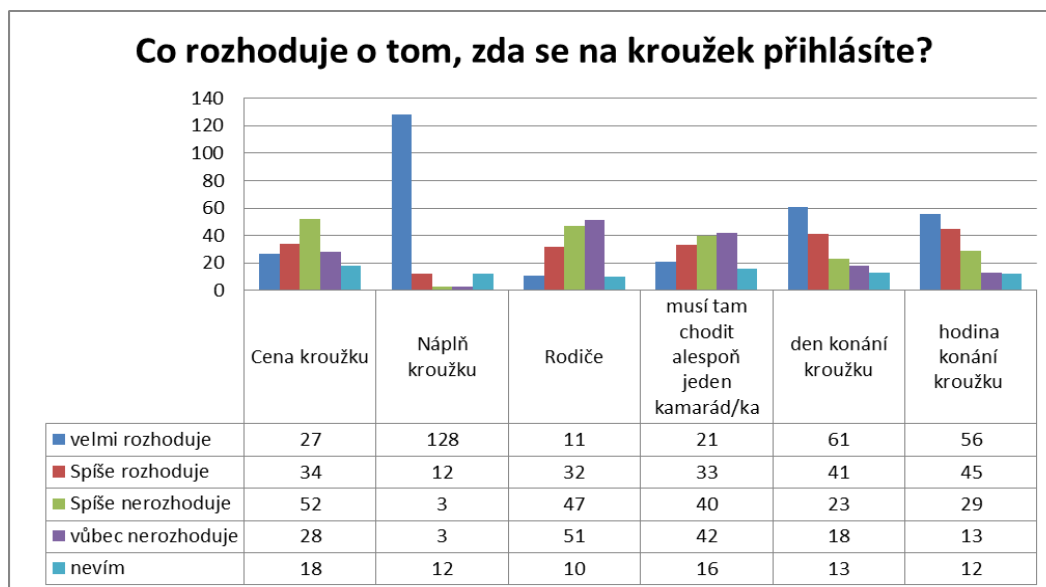
Graf č. 8: Kam chodíte za svým kroužkem?

Zdroj: vlastní zdroj

V této otázce je jednoznačně na prvním místě sportovní klub, což naznačuje, že sport bude na vrcholu zájmu mládeže. Nutno ale podotknout, že na tuto otázku odpovědělo pouze 99 respondentů (45 %) z celkového počtu. Zarážející je i malý počet těch, co navštěvují ZUŠ (8 %) či nějaké neziskové organizace (9 %).

Otázka č. 9

Co rozhoduje o tom, zda se na kroužek přihlásíte?

Graf č. 9: Co rozhoduje o tom, zda se na kroužek přihlásíte?

Zdroj: vlastní zdroj

O účasti na jednotlivých kroužcích v první řadě rozhoduje náplň (celkem 140 respondentů). Naopak spíše nebo vůbec nerozhodují rodiče (98 respondentů).

Celkově lze říci, že pro volbu daného kroužku je důležitá jeho náplň, den, kdy se koná a hodina. To je pravděpodobně z důvodu, že většina respondentů 70 % dojíždí do Slaného z okolních vesnic či měst. Zajímavé je také to, že 80 respondentů uvedlo, že cena kroužku spíše nebo vůbec nerozhoduje.

Otázka č. 10

Jste členem nějakého místního zájmového spolku?

Tabulka 7: Zapojení respondentů v místních zájmových spolcích

Kategorie	Absolutní četnost	Relativní četnost
ano	34	18%
ne	157	82%

Zdroj: vlastní zdroj

Graf č. 10: Zapojení respondentů v místních zájmových spolcích Zdroj: vlastní zdroj

I u této otázky je na první pohled vidět, že možnosti zapojení do místních sdružení či spolků jsou ovlivněny velkým počtem dojíždějících studentů. Těch, co žijí přímo ve městě a mají tedy ideální podmínky pro účast pro činnosti těchto institucí, je jen 30 % z celkového počtu respondentů tohoto výzkumu.

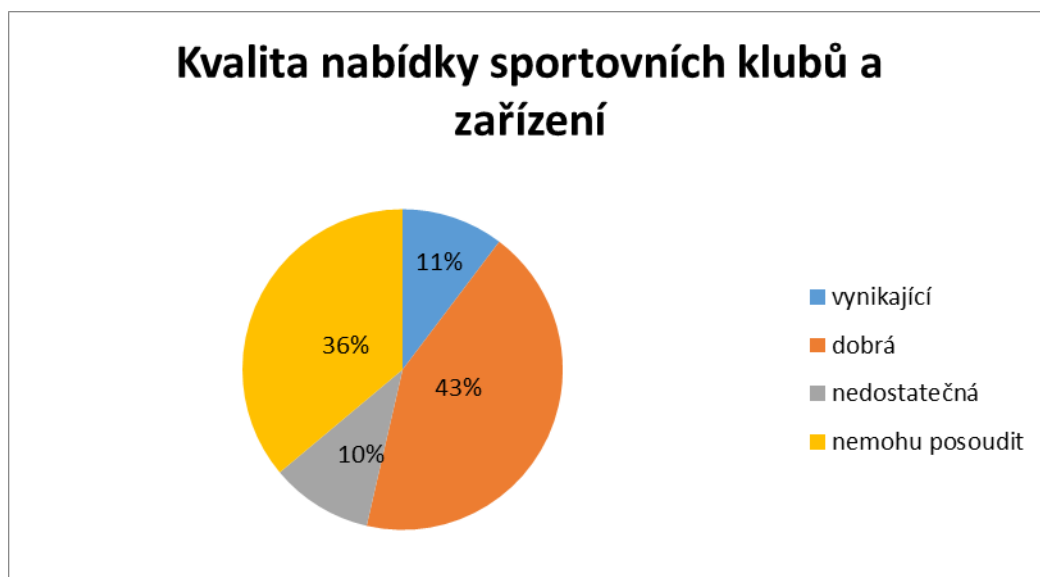
Otázka č. 11

Myslíte si, že nabídka sportovních klubů a zařízení ve Slaném je....

Tabulka 8: Kvalita nabídky s portovních klubů a zařízení ve Slaném

Kategorie	Absolutní četnost	Relativní četnost
vynikající	20	11%
dobrá	84	43%
nedostatečná	20	10%
nemohu posoudit	70	36%

Zdroj: vlastní zdroj

Graf č. 11: Kvalita nabídky sportovních klubů a zařízení

Zdroj: vlastní zdroj

U otázky posouzení kvality nabízených sportovních aktivit ve městě se projevuje opět velké množství dojíždějících studentů. Z těch, co se aktivně zapojují do sportovních aktivit, odpovědělo 50 %, že nabídka je vynikající až dobrá. Což koresponduje s aktuální nabídkou uvedenou v kapitole č. 5 této práce.

Otázka č. 12

Co pro vás znamená volný čas?

Tato otázka byla otázkou otevřenou, tudíž odpovědi respondentů byly velmi rozmanité. Z celkového počtu 197 respondentů výzkumu odpovědělo na tuto otázku 165 z nich. Velký rozdíl je vidět v odpovědích studentů SOU a gymnázia. Učni odpovídali velmi stroze, většinou jedním či dvěma slovy, občas se objevil někdo, kdo odpověděl celou větou. Naproti tomu studenti gymnázia psali poměrně obsáhlá vysvětlení. Na ukázkou uvádím několik příkladů:

odpovědi studentů SOU – „Nic.“

„Všechno.“

„Odpočinek.“

„Kamarádi.“

„Moje přítelkyně.“

odpovědi gymnazistů – „Znamená to pro mě moc, svoboda.“

„Odpočinek, možnost podniknout nějaký výlet, posedět s kamarády nebo rodinou.“

„Znamená to pro mě, že si udělám čas jen pro sebe, třeba čtení knížek, jít se projít nebo jen lenořit.“

„Je hodně uspokojující si po škole nebo dlouhém dni jen lehnout a číst.“

„Nebo přijít po dlouhém dni domů k rodině a odpočívat.“

V jednotlivých odpovědích nejčastěji zaznívala slova kamarádi, odpočinek, zábava, rodina, čas pro sebe, nic do školy. Po jedné odpovědi se objevilo rybaření a rekreace prací.

Otázka č. 13

Pokud nechodíte do žádného spolku či zařízení, proč?

Tato otázka je také otázkou otevřenou, odpovědi respondentů byly velmi rozmanité a zajímavé. Z celkového počtu 197 respondentů výzkumu odpovědělo na tuto otázku jen 99 z nich. Tzn., že zbývajících 98 respondentů (celkový počet je 197) jsou aktivně zapojeni v některém spolku či zařízení. Nejčastější odpovědí a to více jak 50 % odpovědělo „Nechci.“ a „Nebaví mě to.“ Pak se objevoval jako důvod nedostatek času. V jedné odpovědi se objevila úzkost studenta z nezapadnutí do kolektivu.

Pro ilustraci uvedu některé velmi zajímavé odpovědi:

„Nic mě nenadchlo. Jsem spokojena se svým životem doma, či venku s přáteli. A když chodím do školy, tak potom nemám náladu ani čas chodit do spolků či co. Radši jsem po náročném dni ve škole doma v klidu u filmu či seriálu.“

„Každou chvíli mě baví něco jiného proto by pro mě bylo těžké a zbytečně investovat do kroužku, kde vydržím chvíli. Také mi nevyhovuje, že mám daný nějaký čas, kdy tam můžu chodit. Radši se rozhodují sama podle sebe, kdy mám já chuť a čas.“

„Nenašel jsem žádný kroužek, který by mne zajímal, nebo je moc daleko.“

„Spolky a různá zařízení mě nebaví, radši trávím čas podle svého.“

7.2 Vyhodnocení hypotéz

K vyhodnocení získaných dat jsem použil statistický software R verze 3.6.1, který jsem použil ke zpracování tabulek s absolutní a relativní četností. Dále jsem v tomto programu vytvořil jednotlivé grafické výstupy. K ověření stanovených hypotéz jsem použil test dobré shody chí-kvadrát, který na základě zadaných dat vypočítal výše uvedený program. Hladinu významnosti jsem si stanovil 0,05. U každé hypotézy jsem si stanovil nulovou (H_0) i alternativní (H_a) hypotézu.

Hypotéza č. 1

H_1 Předpokládáme, že chlapci tráví více času na PC než děvčata.

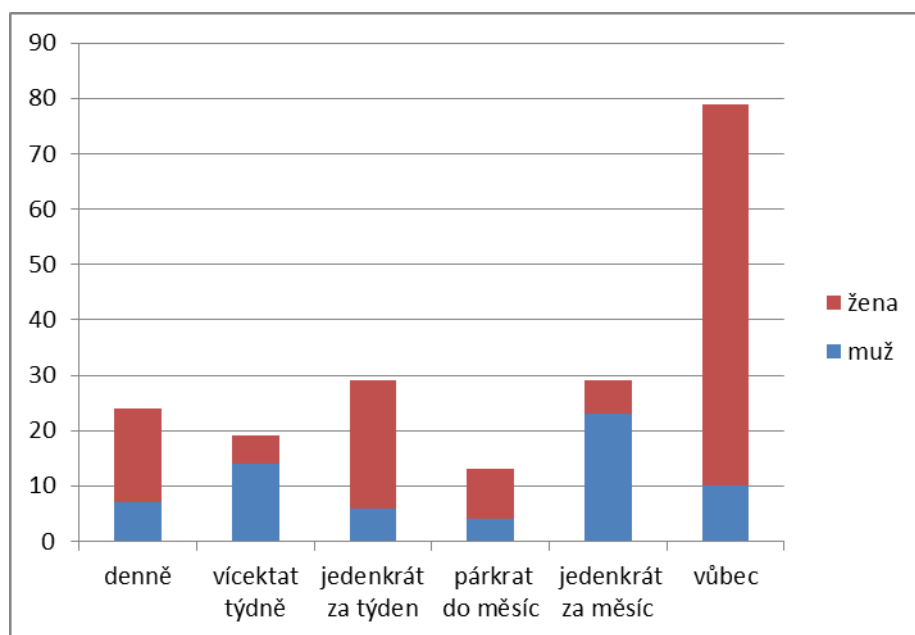
H_0 Čas strávený na PC je stejný u chlapců i děvčat.

H_a Chlapci jsou na PC častěji než děvčata.

Tabulka č. 9: Trávení VČ na PC

	denně	vícekrát týdně	jedenkrát za týden	párkrát do měsíce	jedenkrát za měsíc	vůbec
muž	7	14	6	4	23	10
žena	17	5	23	9	6	69

Zdroj: vlastní zdroj

Graf č. 12: Trávení VČ na PC

Zdroj: vlastní zdroj

Při vyhodnocování H 1 pomohla otázka číslo šest z dotazníku, která zjišťovala, jak tráví studenti svůj čas nejčastěji. Nulová hypotéza odpovídá tvrzení, že jednotlivé proměnné jsou nezávislé.

Ho Čas strávený na PC je stejný u chlapců i děvčat.

Výpočet softwaru R verze 3.6.1. X-squared = 60.238, df = 8, p-value = 4.186e- Chi-squared approximation may be incorrect.

Na základě výpočtu, kdy $p = 4,18$ musím konstatovat, že nulová hypotéza byla zamítnuta. To znamená, že **H 1 byla přijata - chlapci tráví více času na PC než děvčata.**

Hypotéza č. 2

H 2 Předpokládáme, že děvčata tráví více volného času na sociálních sítích na mobilním telefonu než chlapci.

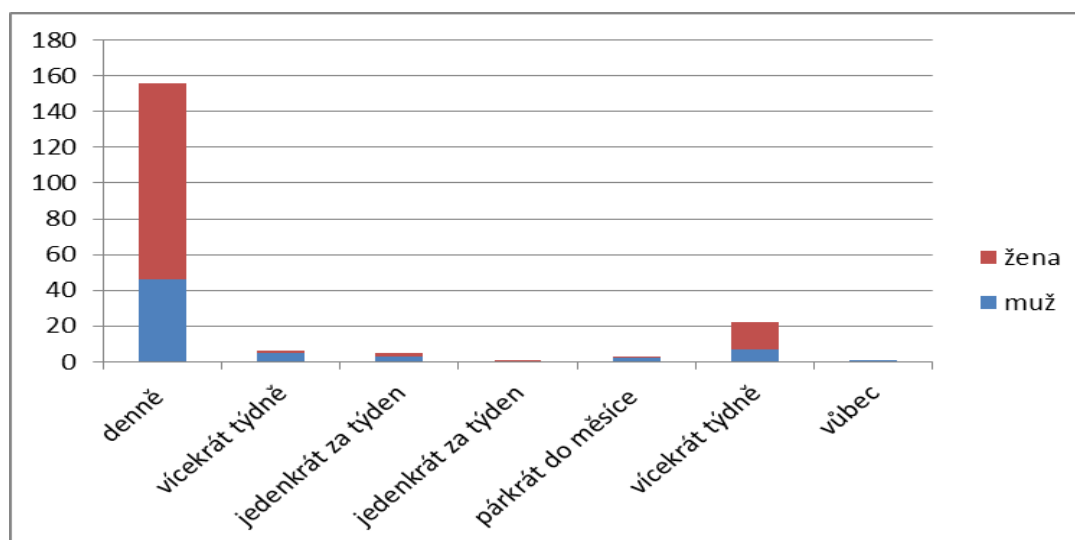
Ho Chlapci jsou stejnou dobu na telefonu na sociálních sítích jako děvčata.

Ha Děvčata tráví více času na mobilním telefonu na sociálních sítích než chlapci.

Tabulka č.10: Čas trávený na sociálních sítích na mobilním telefonu

	denně	vícekrát týdně	jedenkrát za týden	jedenkrát za týden	párkrát do měsíce	vícekrát týdně	vůbec
muž	46	5	3	0	2	7	1
žena	110	1	2	1	1	15	0

Zdroj: vlastní zdroj

Graf č.13: Čas trávený na sociálních sítích na mobilním telefonu Zdroj: vlastní zdroj

Při vyhodnocování H 2 pomohla opět otázka číslo šest, která zjišťovala, jak tráví studenti svůj čas nejčastěji. Nulová hypotéza odpovídá tvrzení, že jednotlivé proměnné jsou nezávislé.

Ho Chlapci jsou stejnou dobu na telefonu na sociálních sítích jako děvčata.

Chí-kvadrát byl určen na základě porovnání dvou kategorických proměnných a hladina významnosti byla stanovena na 0,05. X-squared = 13.471, df = 6, p-value = 0.03614

Chi-squared approximation may be incorrect. Na základě výpočtu, kdy $p = 0,03$ musím konstatovat, že nulová hypotéza byla zamítnuta. To znamená, že **H 2 byla přijata – děvčata tráví více času na mobilním telefonu na sociálních sítích než chlapci.**

Hypotéza č. 3

H 3 Předpokládáme, že typ školy ovlivňuje množství volného času.

Ho Typ školy neovlivňuje množství volného času.

Ha Množství volného času je ovlivňováno typem školy.

Tabulka č.11: Typ školy a množství volného času

	1 až 2 hodiny denně	3 až 4 hodiny denně	5 až 6 hodin denně
gymnázium	13	39	17
obchodní akademie	12	21	4
střední odborné učiliště	10	38	36

Zdroj: vlastní zdroj

Tuto hypotézu ilustruje také graf č. 5 na str. 58. Při vyhodnocování H 3 pomohla otázka číslo pět, která zjišťovala, kolik volného času mají studenti dispozici. Nulová hypotéza odpovídá tvrzení, že jednotlivé proměnné jsou nezávislé.

Ho Typ školy neovlivňuje množství volného času.

Chí-kvadrát byl určen na základě porovnání dvou kategorických proměnných a hladina významnosti byla stanovena na 0,05. X-squared = 23.961, df = 6, p-value = 0.0005309

Chi-squared approximation may be incorrect. Na základě výpočtu, kdy $p = 0,00$ musím konstatovat, že nulová hypotéza byla zamítnuta. To znamená, že **H 3 byla přijata – typ školy ovlivňuje množství volného času.** Tento výsledek je statisticky významný.

7.2 Vyhodnocení výzkumných otázek

Má současná mládež ve Slaném dostatek volného času? K této otázce jsem využil otázku č. 5 z dotazníku. Odpověď ale není jednoznačná, ovlivňuje ji hned několik faktorů. Jedním z faktorů je studovaná střední škola. Dobrá zpráva je, že všichni respondenti přiznali alespoň nějaký volný čas, který mají pro sebe. Nejvíce ho pak mají studenti odborného učiliště, naproti gymnazistům, na které jsou kladeny mnohem vyšší studijní nároky, tudíž věnují škole mnohem více času.

Je současná slánská mládež spokojena s nabídkou volnočasových aktivit? Odpověď na tuto otázku lze vyvodit na základě odpovědí na otázky č. 6, 7 a 8. dotazníku. Z mého pohledu nelze jednoznačně říci ano, je spokojena, nebo ne, není spokojena. V současné době mohutného rozmachu elektronické komunikace je pro většinu mladých důležité být tzv. in, být stále na příjmu. Do tohoto virtuálního světa se přenáší i trávení volného času – pouštění si hudby na telefonu či PC, stejně tak i sledování filmů, videoklipů. Aktivní trávení volného času formou návštěvy nějakého zařízení (sportovního či kulturního) je přijatelnější a také častější pro studenty gymnázia či odborných středních škol. Dalo by se tedy říci, že trávení volného času a jeho potřeba je závislé na úrovni vzdělání jedince. Pokud se vrátím k mému výzkumu ve městě Slaný, tak ti, co tráví svůj čas aktivně a bydlí ve Slaném či jeho nejbližším okolí, jsou s nabídkou spokojeni. Pak tu máme větší skupinu, která nemůže posoudit, protože do Slaného dojíždí a volný čas tak tráví v místě svého bydliště.

Která volnočasová aktivita je ve Slaném mezi mládeží nejoblíbenější?

Jednoznačně na základě otázky č. 6 a 7 jsou nejoblíbenější sportovní aktivity. Sportovní činnost jako nejčastější forma trávení volného času se objevila již v několika výzkumných šetřeních na toto téma. Jmenuji např. Monika Žumárová - Představy a skutečnost o využití volného času současnou středoškolskou mládeží: jaká je a jak žije středoškolská mládež na počátku XXI. století. I (2003), diplomová práce Proměny volnočasových aktivit současné středoškolské mládeže (Karel Honal (2015).

7.3 Shrnutí výsledků výzkumu a diskuse

Dotazníkové šetření probíhalo během měsíce dubna a května 2020 na třech středních školách ve Slaném. Dotazník měl 13 otázek, z toho dvě otázky byly otevřené. Výzkumu se zúčastnilo celkem 197 respondentů, z toho 67% dívek a 33 % chlapců. Z těchto číselných údajů tedy vyplývá, že procentuální zastoupení studentů je nevyrovnané. První čtyři otázky zkoumaly identifikační údaje jednotlivých respondentů. Tj. pohlaví, věk, bydliště a navštěvovanou školu.

Podobnými výzkumy v oblasti využívání volného času současné středoškolské mládeže se zabývala i PaedDr. Monika Žumárová, Ph. D., která v letech 2001 – 2003 vedla obdobný výzkum v Královéhradeckém kraji. Z diplomových a bakalářských prací na podobné téma jsem pro srovnání vybral výsledky výzkumu v rámci bakalářské práce, který prováděla Kateřina Horová v Karlových Varech.

Jedním z cílů této práce bylo zjistit, kolik mají studenti volného času a jak ho nejčastěji tráví. U otázky, kolik mají studenti volného času je však pohled velmi subjektivní, což bylo patrné při vyhodnocování ostatních otázek dotazníku. Někteří studenti chápou volný čas jako čas, kdy nemají žádné povinnosti a nemusejí nic dělat. (Pávková, 2008). Další skupina si zase neuvědomuje, že návštěva kroužku či klubu je součástí trávení volného času.

Studenti ve Slaném uvádějí, že mají dostatek volného času (39 respondentů uvádí 5 - 6 hodiny denně), rozdíl je v porovnání jednotlivých škol. Studenti SOU mají mnohem více volného času než studenti gymnázia. To vyplývá z náročnosti daného studia. V Karlových Varech uvádí Kateřina Horová ve svém výzkumu, že 54 % respondentů má dostatek volného času.

Představy současné mládeže o náplni volného času se v posledních letech radikálně změnily. Monika Žumárová ve svém výzkumu uvádí, že v roce 2003 byl na prvním místě v pomyslném žebříčku volnočasových aktivit mládeže sport (42%). Naproti tomu internet a s ním spojené aktivity (sociální sítě, videa a hudba) mají zanedbatelnou statistickou hodnotu – uvedlo jej jen 3,5 % respondentů. V mém výzkumu jsou na prvních místech právě aktivity jako např. sociální sítě na mobilním telefonu a video a hudba na mobilním telefonu. V Karlových Varech v roce 2013 vyšel v průzkumu na prvním místě jednoznačně sport. Zajímavostí z karlovarského kraje je, že na třetím místě v družích činnosti, které mládež nejraději provozuje, patří vaření. Vaření jako aktivitu ve volném čase jsem nikde jinde nezaznamenal. Bližším prozkoumáním výzkumu v Karlových Varech jsem zjistil, že více jak polovina respondentů byla ze Střední odborné školy obchodu provozu hotelů a střední

odborné učiliště s. r. o. Karlovy Vary a SOU stravování a služeb Karlovy Vary. Je tedy patrné, že náplň volného času mládeže se odvíjí také od místní příslušnosti a druhu studované školy.

Další otázky zkoumali dílčí cíle. Např. za kroužkem chodí studenti nejčastěji do sportovních klubů 45 %, následuje škola s 21 %. Při rozhodování do jakého kroužku se přihlásit rozhoduje jeho náplň, den a hodina, kdy by se případně konal. Většina studentů potřebuje skloubit více aktivit spolu se školními povinnostmi a rozhoduje i dojíždění. Naopak vůbec ve volbě nerozhoduje názor rodičů. Pouze 18 % respondentů je aktivně zapojeno jako člen v nějaké neziskové organizaci. Při hodnocení kvality nabízených sportovních aktivit uvedlo 43 % respondentů, že nabídka je dobrá a 11 % dokonce, že je vynikající.

V závěru dotazníku byla dvě otevřené otázky. V těch měli respondenti možnost vyjádřit se, co pro ně znamená volný čas a v případě že nechodí do žádného spolku či zařízení pro volný čas, tak proč. Volný čas znamená pro většinu studentů, čas sám pro sebe, pro chvíle s kamarády, s rodinou, relax od školy, odpočinek a zábavu. Důvody, proč nechodí do spolků a zařízení se různí, většinou se jim nechce, nebaví je to anebo nemají prostě čas.

V práci jsem si stanovil tři hypotézy, při jejich vyhodnocování jsem použil test dobré shody pomocí chí-kvadrátu. Hypotéza č. 1 chlapci tráví více času na PC než děvčata a hypotéza č. 2 děvčata tráví více volného času na sociálních sítích na mobilním telefonu než chlapci. Obě hypotézy byly přijaty.

Přijata byla i hypotéza č. 3 - typ školy ovlivňuje množství volného času. Prokázalo se, že studenti učiliště mají více volného času než studenti obchodní akademie a gymnázia.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo popsat a zhodnotit možnosti využití volného času mládeže ve Slaném a následně pak vyhodnotit dotazníkové šetření, které zjišťovalo kolik volného času má mládež k dispozici a jak s ním nakládá. V neposlední řadě se průzkum dotýkal i hodnocení současného stavu volnočasových nabídek pro středoškolskou mládež ve Slaném

Primární průzkum nabídky volnočasových aktivit odkryl širokého spektrum různých typů činností, které se mládeži ve Slaném nabízejí. Od odpočinkových a rekreačních činností, přes veřejně prospěšné organizace, jako je např. Český červený kříž či Mladý hasič, až ke klasickým zájmovým činnostem, které tvoří asi nejdůležitější součást volnočasových aktivit. Město Slaný nabízí v tomto směru opravdu širokou nabídku aktivit. V této souvislosti musíme brát v úvahu fakt, že základy k efektivnímu využití volného času si mladí přinášejí z rodiny. Tam, kde si rodiče s dětmi povídají o jejich zálibách, podněcují je k všestrannému rozvoji a učí je hospodařit s časem, nebudou v budoucnu problémy.

Výsledky průzkumu realizovaného v rámci této práci ovlivnil fakt, že 70% respondentů do místních škol dojíždí z okolních obcí a nedalekých měst. Při aktivitách ve volném čase převažovaly sociální sítě, počítač, sportovní aktivity, poslech hudby, vlastní koníčky a posezení s přáteli.

Při hodnocení nabídky sportovních klubů a sportovních zařízení se většina respondentů shodla v tom, že nabídka je dobrá. Asi největším přínosem pro mládež ve Slaném bylo zbudování nového skateparku, několik street hřišť, in lineové dráhy, workautového hřiště a pumptrackové dráhy.

Pokud bych měl shrnout své poznatky o problematice volného času, docházím k tomu, že každý jedinec by měl svůj volný čas efektivně využívat, neboť volný čas také vychovává a formuje osobnost jedince. Nelze zapomínat ani na problémy spojené s aktivitami ve volném čase jako jsou např. finanční stránka, pasivita a nechuť něco dělat, v poslední době je to i negativní vliv některých vrstevnických skupin a nelze vynechat některé rodiče a jejich nepřiměřené nároky na své děti. Cestování jako zálibu uvedlo jen malé množství respondentů. Je otázkou, jaké k tomu byly důvody, např. finanční, časové.....

Hlavním cílem mé práce bylo popsat nabídku volnočasových aktivit pro mládež v Slaném a musím konstatovat, že nabídka možností pro trávení volného času ve Slaném je dostačující a na velmi dobré úrovni. Dílčím cílem bylo zjistit, jak mládež využívá tyto nabídky. Na základě dotazníkového šetření je mládež s touto nabídkou spokojena – 54 %. Je třeba upozornit, že tento výsledek je do značné míry ovlivněn velkým množstvím respondentů, kteří nebydlí ve Slaném (70%).

„Je tedy na každém z nás, ať jsme v roli rodičů, příbuzných, přátel, vrstevníků, vychovatelů, učitelů, zástupců různých institucí, organizací či společností, abychom dali a vytvářeli pro dospívající generaci dostatek možností a nabídek v oblasti trávení volného času. Snažili se a uměli poradit, inspirovat a především vlastním příkladem navodili možné vzory aktivního trávení a prožívání volného času, který nám slouží k odpočinku, odregování, naší kultivaci a socializaci. Současným trendem v oblasti volného času je animace, tj. „rozpohybování“ lidí ve svém okolí dostatečnou a nenásilnou nabídkou možností volnočasových aktivit. Je třeba mít dostatek času ke společnému trávení chvil volna, snažit se o empatii a především „nelámat nad současnou mládeží hůl“, nevzdávat se a nenechat se odradit od organizování různých soutěží, výletů, táborů a víkendových pobytů v přírodě, klubových pořadů apod.“ (Žumárová, 2002)

Společnost se neustále vyvíjí a náš život poměrně dost ovlivňuje technický pokrok. To, jaká bude další generace, záleží jen na nás. Jak již bylo mnohokrát napsáno, předejít nežádoucím jevům ve společnosti u mladé generace se dá jen dobrým příkladem a vhodnou alternativní nabídkou. Volný čas je výborný nástroj k výchově mladého člověka. Moderní mladý člověk očekává nějakou změnu, atraktivní a prožitkové činnosti. Záleží tedy na tom, jaká bude nabídka VČ aktivit. Myslím si, že jsme na dobré cestě, vznikají nová hřiště pro moderní sporty, rozšiřuje se i nabídka netradičních a adrenalinových sportů a stále více studentů se aktivně zapojuje do hledání vhodné VČ aktivity.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje

BARTOŠ, Václav. *Kapitoly z výchovy mimo vyučování a pedagogiky volného času: pomocný studijní text pro kombinované studium*. V Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, Pedagogická fakulta, 2004. ISBN 80-7044-608-0.

BENDL, Stanislav. *Vychovatelství: učebnice teoretických základů oboru*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4248-9.

CIPRO, Miroslav. *Průvodce dějinami výchovy*. Praha: Panorama, 1984. Pyramida (Panorama).

HÁJEK, B. *Děti, vedoucí, volný čas*. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT, 2004. ISBN 80-86784-06-1.

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-473-1.

HELUS, Zdeněk. *Dítě v osobnostním pojetí: obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče*. Praha: Portál, 2004. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-888-0.

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-717-8927-5.

HOFBAUER, Břetislav a Michal KAPLÁNEK. *Kapitoly z pedagogiky volného času: soubor pojednání o volném čase a jeho výchovném zhodnocování*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7394-240-3.

HOLEYŠOVSKÁ, Anna. *Zájmová činnost ve školní družině*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-586-8.

HONAL, Karel. *PROMĚNY VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT SOUČASNÉ STŘEDOŠKOLSKÉ MLÁDEŽE*. Praha, 2015. Diplomová. ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE MASARYKŮV ÚSTAV VYŠŠÍCH STUDIÍ. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc.

HOROVÁ, Kateřina. *Volný čas středoškolské mládeže v Karlových Varech*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky. Vedoucí práce Pávková, Jiřina.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

KRAJNÍK S., POSPÍŠIL Z. *Kladensko*. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví, 1984. 42-009-85.

KRAUS, Blahoslav. *Sociální aspekty výchovy*. 2. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 1999. ISBN 80-7041-135-X.

- KRAUS, Blahoslav. *Středoškolská mládež a její svět na přelomu století*. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-125-1.
- KONDÁŠ, Ali. *Volný čas středoškolské mládeže v Benešově*. Praha, 2015. Bakalářská. Univerzita Karlova v Praze Pedagogická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Daniela Nováková.
- MAŇÁK, Josef, ed. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a psychologie: příspěvek ke vzdělávání učitelů*. Brno: Paido, 1998. Tempus. ISBN 80-85931-58-3.
- MATOUŠEK, Oldřich a Andrea KROFTOVÁ. *Mládež a delikvence: [možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže]*. Vyd. 2., aktualiz. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-771-x.
- MINÁRIKOVÁ, Tereza. *Práce s neorganizovanou mládeží v nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež Mladá Boleslav*. Praha, 2014. Diplomová. PRAŽSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA PSYCHOSOCIÁLNÍCH STUDIÍ. Vedoucí práce Mgr. Antonín Klecanda.
- NAKONEČNÝ, Milan. *Základy psychologie osobnosti*. Praha: Management Press, 1993. ISBN 80-85603-34-9.
- PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-666-6.
- PRŮCHA, Jan. *Pedagogický výzkum: uvedení do teorie a praxe*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-132-3.
- PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.
- SAK, Petr. *Proměny české mládeže: česká mládež v pohledu sociologických výzkumů*. Praha: Petrklíč, 2000. ISBN 80-7229-042-8.
- SAK, Petr a Karolína KOLESÁROVÁ. *Mládež na křižovatce: sociologická analýza postavení mládeže ve společnosti a její úlohy v procesech evropeizace a informatizace*. Praha: Svoboda Servis, 2004. ISBN 80-86320-33-2.
- ŠŤOVÍČEK J. *Slaný město tradic a současnosti: Rada Městského národního výboru, 1984*. 59-216-84.
- TŮMA, Jiří. *Pedagogika volného času*. Praha: Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, spol. s r.o., 2018. ISBN 978-80-87723-43-2.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.
- VÁŽANSKÝ, Mojmír. *Volný čas a pedagogika zážitku*. Brno: Masarykova univerzita, 1992. ISBN 80-210-0428-2.

VÁŽANSKÝ, Mojmir a Vladimír SMÉKAL. *Základy pedagogiky volného času*. Brno: Paido, 1995. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-901737-9-9.

ŽUMÁROVÁ, Monika. Představy a skutečnost o využití volného času současnou středoškolskou mládeží: jaká je a jak žije středoškolská mládež na počátku XXI. století. In: *Forum výchovy ke zdraví*. Praha: MŠMT ve spolupráci s VÚP v Praze, 2014, s. 41-54. ISBN 80-903439-3-7.

Elektronické zdroje:

Aeroklub Slaný, letiště Slaný. [on-line]. © 2020 [cit. 15.6.2020]. Dostupné z:

<http://www.lksn.cz/>

Autoklub v AČR Slaný. [on-line]. © 2020 [cit. 15.6.2020]. Dostupné z:

<http://www.speedwayslany.wbs.cz/>

Asociace futsalu. [on-line]. [cit. 15.6.2020]. Copyright © 2020 OSF KLADNO. Dostupné z:

<http://www.okfkladno.cz/>

Basketbalový klub Slaný. [on-line]. BC Slaný © 2020 [cit. 15.6.2020]. Dostupné z:

<https://www.bcslany.cz/oklubu/>

Consortium Camerale Slanense. [on-line]. © 2019 eStránky.cz. [cit. 20.4.2020]. Dostupné z:

<https://consortium.estranky.cz/clanky/historie/historie-sboru-CONSORTIUM-CAMERALE-SLANENSE.html>

Česká obec sokolská. [on-line]. © 2019 Designed by. [cit. 20.4.2020]. Dostupné z:

<https://www.sokol.eu/>

Česká tábornická unie, z. s. [on-line]. © 2019 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z:

<https://www.tabornici.cz/o-nas/>

ČESKO. Vyhláška č. 74 ze dne 17.2.2005 o zájmovém vzdělávání. In: Sbíрка zákonů české republiky. 2005, částka 20. © AION CS, s.r.o. Dostupné také z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-74/souvislosti>

ČESKO. Zákon č. 109/2002 Sb. ze dne 29.3.2002 o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů. In: Sbíрка zákonů české republiky. 2002, částka 48/2002. © AION CS, s.r.o. 2010-2020 Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-109>

ČESKO. Vyhláška č. 108/2005 Sb. ze dne 8.3.2005 o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních. In: Sbíрка zákonů české republiky. 2005, částka

34/2005. © AION CS, s.r.o. 2010-2020 Dostupné také z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-108>

Český svaz ochránců přírody. [on-line]. © aktualizace 21.8.2019. [cit. 20.4.2020]. Dostupné z:

http://www.csop.cz/index.php?cis_menu=1&m1_id=1001&m2_id=1260&m_id_old=1000

Duha – sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi. [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <http://www.duha.cz/>

Fit studio Jitka. [on-line]. © 2020 eStránky.cz [cit. 20.4.2020]. Dostupné z:

<https://www.fitstudiojitka.cz/fotoalbum/projekt-lezeni-do-skol/>, <https://www.fitstudiojitka.cz/>

Galerie Ikaros Antik. [on-line]. © 2006-2020 Galerie Ikaros. [cit. 20.4.2020]. Dostupné z:

<http://www.galerie-ikaros.cz/>

Gymnázium Václava Beneše Třebízského. [on-line]. © 2019 [cit. 20. 4. 2020]. Dostupné z:

<https://www.gymnaziumslany.cz/index.php/dokumenty/dokumenty/391-vyrocní-zprava-sk-rok-2018-2019/file>

HK Lev Slaný. [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <http://hklevslany.cz/>

Hnutí Brontosaurus. Brontosaurus. [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z:

<https://www.brontosaurus.cz/o-brontosaurovi>

Hvězdárna Jaroslava Trnky ve Slaném. [on-line]. © 2020 [cit. 20. 4. 2020]. web &

design WEBHOUSE®, redakční systém vismo® Dostupné z : <http://www.hvezdarna-slany.cz/>

Judo klub Slaný. [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <https://www.judo-slany.cz/>

Junák – český skaut, z. s. [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z:

<https://www.skaut.cz/>

Keyko – ryu Shotokan, Kladno, Slaný. [on-line]. © 2007 – 2020 Spoluhráči.cz. Dostupné z:

<https://www.spoluhraci.cz/keiko-ryu>

Knihovna V. V. Štecha. [on-line]. © 2020 [cit. 18.5.2020]. Dostupné z:

<https://www.knihovnaslany.cz/strucna-historie>

Krasobruslařský klub Slaný. [on-line]. © 2020 [cit. 18.5.2020]. Dostupné z:

<https://www.kkslany.cz/>

Kulturní zařízení města Slaného. [on-line]. © 2011 – 2020 KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ MĚSTA

SLANÉHO & Ticketware SE [cit. 18.5.2020]. Dostupné z: <https://www.kultura.slansko.cz/>

Letecká amatérská asociace ČR. [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z:

<http://www.laacr.cz/Stranky/Default.aspx>

Městský úřad Slaný. [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z:

<http://www.vshslany.cz/>

Městský úřad Slaný. Plán podpory sportu. [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: https://www.meuslany.cz/assets/File.ashx?id_org=14936&id_dokumenty=68231

Obchodní akademie Dr. Edvarda Beneše. [on-line]. © 2020 [cit. 15. 4.2020]. Dostupné z: https://www.oaslany.cz/upload/files/vyrocní-zpravy/VZ_OASlany_2018_2019.pdf

Ostrov Slaný, středisko pro volný čas. [on-line]. Copyright ©2016 Dům dětí a mládeže "OSTROV", Slaný, Šultysova 518 [cit. 10. 6.2020]. Dostupné z: <https://www.ostrov-svc.cz/>

Patočková, V.: Volný čas a práce v proměnách času. In: *Ostium – internetový časopis pre humanitné vedy*, roč. 15, 2019, č. 1. Dostupné z: <http://ostium.sk/language/sk/volny-cas-a-prace-v-promenach-casu/>

Pionýr, z. s. [on-line]. © 2020 Skylab, spol. s r. o. [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: https://pionyr.cz/o-pionyru/dokumenty/vyrocní-zpravy/Rámcový_vzdělávací_program_pro_jazykové_školy_s_právem_státní_jazykové_zkoušky [PDF].

Národní ústav pro vzdělávání, 2015-01-01 [cit.15.4.2020]. Dostupné z: [file:///C:/Users/u%C4%8Ditel/Downloads/RVPJS_vup_pv_050509%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/u%C4%8Ditel/Downloads/RVPJS_vup_pv_050509%20(1).pdf)

Rybáři Slaný. [on-line]. © 2020 Rybáři ČRS MO Slaný [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <https://www.rybarislany.cz/>

Sak Petr. Mládež. Sociologický ústav Akademie věd ČR. Sociologická encyklopedie. [on-line]. © 10.11.2018 [cit. 15.4.2020]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/MI%C3%A1de%C5%BE>

Sdružení sportovních svazů ČR, z. s. [on-line]. © Sdružení sportovních svazů České Republiky 2013–2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: http://www.sporty-cz.cz/9_historie

SK Slaný. [on-line]. © 2020 SK Slaný. [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <https://skslany.sklub.cz/2020>

SSK Slaný – sportovně střelecký klub. [on-line]. Copyright © 2018 SSK Slaný. [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <http://www.ssk-slany.cz/>

Sportovní klub orientačního běhu Slaný. [on-line]. 2013 - 2020 © SKOB Slaný [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <https://www.skobslany.cz/>

Tělocvičná jednota Sokol Slaný. [on-line]. © 2011 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <http://www.sokolslany.cz/sokolska-vestranost.html>

Slánsko. [on-line]. © 2008 Golem Slaný s.r.o. [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <http://muzeum.slansko.cz/>

Sluníčko Slaný. [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <http://slunickoslany.cz/>

Střední odborné učiliště. [on-line]. © Střední odborné učiliště, Slaný 2019 [cit. 20.4.2020].
Dostupné z: <https://www.souslany.cz/o-skole/>

Světová organizace pro volný čas. [on-line]. © 2019 World Leisure Organization. All Rights Reserved. [cit. 15.4.2020]. Dostupné z: <https://www.worldleisure.org/about-us/>

Unicef Česká republika. © 2004-2020 Český výbor pro UNICEF. [cit. 15. 4. 2020]. Dostupné z:

https://www.unicef.cz/odkazove_zdroje_textove_materialy/prava_deti/umluva_o_pravech_dite-plne_zneni.pdf

Skaut Slaný. [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <https://www.skautslany.cz/>

Vláda České republiky. [on-line]. © S 2009-2020 [cit. 15.4.2020]. Dostupné z: https://icv.vlada.cz/assets/udalosti/Charta_detskych_prav.pdf

VOKÁČ, Petr. *Školský zákon: zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání*. 6., přepracované vydání. Třinec: Resk, spol. s r.o., 2016. ISBN 978-80-87675-13-7.

Výroční zpráva Ostrov Slaný, středisko pro volný čas. [on-line]. Copyright ©2016 Dům dětí a mládeže "OSTROV", Slaný, Šultysova 518 [cit. 10. 6.2020]. Dostupné z: <https://www.ostrov-svc.cz/o-nas-vyrocní-zpravy>

YMCA v ČR [on-line]. © 2020 [cit. 20.4.2020]. Dostupné z: <http://www.ymca.cz/info-o-ymca/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČKD	Českomoravská Kolben Daněk
ČR	Česká republika
ČRS	Český rybářský svaz
ČSOB	Česká obchodní banka
DDM	dům dětí a mládeže
HK	hokejový klub
ICM	informační centrum pro mládež
ISŠ	integrovaná střední škola
kol.	kolektiv
LAA	letecká amatérské asociace
MMA	Mixed Martial Arts – smíšená bojová umění
MO	místní organizace
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MÚ	městský úřad
např.	například
NZDM	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
OB	orientační běh
OA	obchodní akademie
OSN	Organizace spojených národů
OU	odborné učiliště
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
popř.	popřípadě
RVP	rámcově vzdělávací plán
Sb.	Sbírky
SK	sportovní klub
SPC	speciálně pedagogické centrum
SOU	střední odborné učiliště

SSK	sportovně střelecký klub
sv.	svatý
Svazarm	Svaz pro spolupráci s armádou
SVČ	středisko volného času
tj.	to je
TJ	tělovýchovná jednota
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaná
VČ	volný čas
WRLA	Světové sdružení pro rekreaci a volný čas
YMCA	Sdružení mladých křesťanských mužů
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZV	zájmové vzdělávání

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Pohlaví respondentů	54
Graf č. 2: Věkové rozložení respondentů	55
Graf č. 3: Bydliště respondentů	56
Graf č. 4: Navštěvovaná škola	57
Graf č. 5: Kolik VČ mají respondenti k dispozici	58
Graf č. 6: Jak trávíte svůj čas nejčastěji?	59
Graf č. 7: Jaký kroužek navštěvujete?	61
Graf č. 8: Kam chodíte za svým kroužkem?	62
Graf č. 9: Co rozhoduje o tom, zda se na kroužek přihlásíte?	63
Graf č. 10: Zapojení respondentů v místních zájmových spolcích	64
Graf č. 11: Kvalita nabídky sportovních klubů a zařízení	65
Graf č. 12: Trávení VČ na PC	68
Graf č. 13: Čas trávený na sociálních sítích na mobilním telefonu	69
Graf č. 14: Souhrnný graf testu dobré shody pomocí chí-kvadrátu	98

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Věkové rozložení respondentů	55
Tabulka č. 2: Bydliště respondentů	56
Tabulka č. 3: Navštěvovaná škola	57
Tabulka č. 4: Kolik VČ mají respondenti k dispozici	58
Tabulka č. 5: Jaké kroužek navštěvujete?	60
Tabulka č. 6: Kde kroužky navštěvujete?	62
Tabulka č. 7: Zapojení respondentů v místních zájmových spolcích	64
Tabulka č. 8: Kvalita nabídky sportovních klubů a zařízení ve Slaném	65
Tabulka č. 9: Trávení VČ na PC	68
Tabulka č. 10: Čas trávený na sociálních sítích na mobilním telefonu	69
Tabulka č. 11: Typ školy a množství VČ	70

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1:	dotazník	87
Příloha č. 2:	vzor otázek výzkumného rozhovoru	89
Příloha č. 3:	fotografická dokumentace – školní hřiště, přístupné veřejnosti v odpoledních hodinách	90
Příloha č. 4:	fotografická dokumentace – in line dráha	91
Příloha č. 5:	fotografická dokumentace – skate park	92
Příloha č. 6:	fotografická dokumentace - malé street hřiště na stolní tenis	93
Příloha č. 7:	fotografická dokumentace - malé street hřiště na basketbal	94
Příloha č. 8:	fotografická dokumentace – workoutové hřiště	95
Příloha č. 9:	fotografická dokumentace – oranžová hřiště ve městě	96
Příloha č. 10:	fotografická dokumentace – lanové centrum a pumptrack	97
Příloha č. 11	souhrnný graf testu dobré shody pomocí chí-kvadrátu	98
Příloha č. 12:	Přehled pravidelné zájmové činnosti „Ostrov“ - středisko volného času	99

Přílohy

Příloha č. 1

Trávení volného času – dotazník

Tento dotazník si dává za cíl zmapovat možnosti a způsoby trávení volného času mládeže ve Slaném. Prosim o úplné vyplnění a odevzdání tohoto zcela anonymního dotazníku.

Vyhovující odpovědi podtrhněte nebo vepište dle příslušných otázek.

.....

1. Jste ? muž žena

2. Kolik vám je let ?

15 16 17 18 19 20 Jiná

3. Bydlíte ?

ve Slaném dojíždíte z vesnice dojíždíte z jiného města

4. Jakou školu navštěvujete ?

gymnázium obchodní akademie střední odborné učiliště

5. Kolik volného času máte pro sebe a své záliby denně?

1 až 2 hodiny denně 3 až 4 hodiny denně 5 až 6 hodin denně

6. Jak trávíte svůj volný čas nejčastěji?

	denně	vícekrát týdně	jedenkrát za týden	párkrát do měsíce	jedenkrát za měsíc	vůbec
sledování televize						
sledování televize						
poslech hudby						
sport						
cestování						
povídání s přáteli						
koníček						
sociální síť na PC						
hry na PC						
videa a hudba na PC						
sociální síť na telefonu						
hry na telefonu						
video a hudba na telefonu						

7. Pokud chodíte do kroužku, jaký to je ?

.....

8. Kam chodíte za svými kroužky?

Škola

dům dětí a mládeže

sportovní klub

zapsaný spolek

jiná

9. Co rozhoduje o tom, zda se na kroužek přihlásíte?

	velmi rozhoduje	spíše rozhoduje	spíše nerozhoduje	vůbec nerozhoduje	nevím
cena kroužku					
náplň kroužku					
rodiče					
musí tam chodit alespoň jeden kamarád/ka					
den konání kroužku					
hodina konání kroužku					

10. Jste členem nějakého místního zájmového spolku? (Například rybáři, aeroklub, autoklub,....)

Ano

Ne

11. Myslíte si, že nabídka sportovních klubů a zařízení ve Slaném je :

Vynikající

dobrá

nedostatečná

nemohu posoudit

12. Co pro vás znamená volný čas?

.....

13. Pokud nechodíte do žádného spolku či zařízení, proč?

.....

Příloha č. 2

Vzor otázek výzkumného rozhovoru

- 1) Můžete, prosím stručně představit vaši organizace (sdružení, spolek)?
- 2) Jaká je náplň činnosti, kterou nabízíte?
- 3) Kolik členů má vaše organizace celkem?
- 4) Jakým způsobem jste financováni?
- 5) Jaké je vaše materiální vybavení?
- 6) Plány do budoucna?
- 7) Máte k dispozici prostory pro svou činnost?
- 8) Jakých akcí se zúčastňujete?
- 9) Jakých významných úspěchů vaši členové dosáhli?
- 10) Jaké pořádáte akce pro širokou veřejnost?
- 11) Doplnující otázky

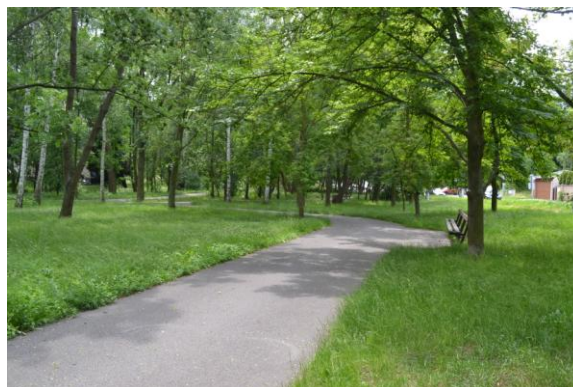
Příloha č. 3

školní hřiště, přístupné veřejnosti v odpoledních hodinách

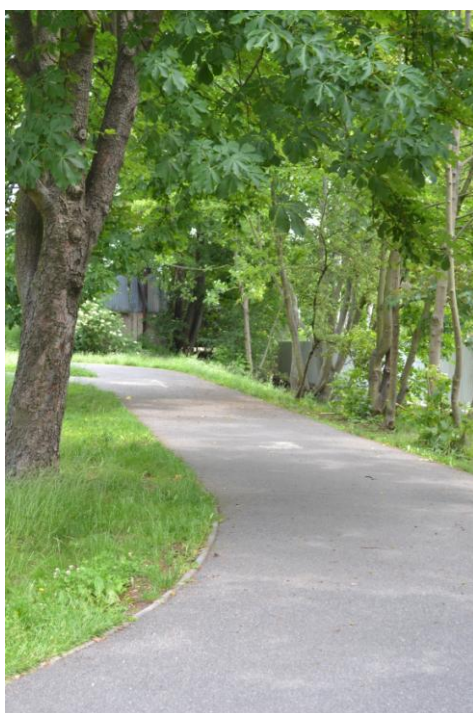
Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 4

Zdroj: vlastní zdroj

Zdroj: vlastní zdroj

Zdroj: vlastní zdroj

In line dráha ve Slaném

Příloha č. 5

Skatepark Slaný Zdroj: vlastní zdroj

Skatepark Slaný Zdroj: vlastní zdroj

Skatepark Slaný Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 6

Betonové stoly pro stolní tenis – lokalita Háje nad hvězdárnou
Zdroj: vlastní zdroj

Betonové stoly pro stolní tenis – lokalita Skalka
Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 7

Malé street hřiště na basketbal - sídliště Na Dolíkách
Zdroj: vlastní zdroj

Malé street hřiště na basketbal - lokalita Na hrášku
Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 8

Workoutové hřiště – slaný Rabasova ulice
Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 9

Oranžová hřiště – sídliště Na Dolíkách
Zdroj: vlastní zdroj

Oranžová hřiště – sídliště Na Dolíkách
Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 10

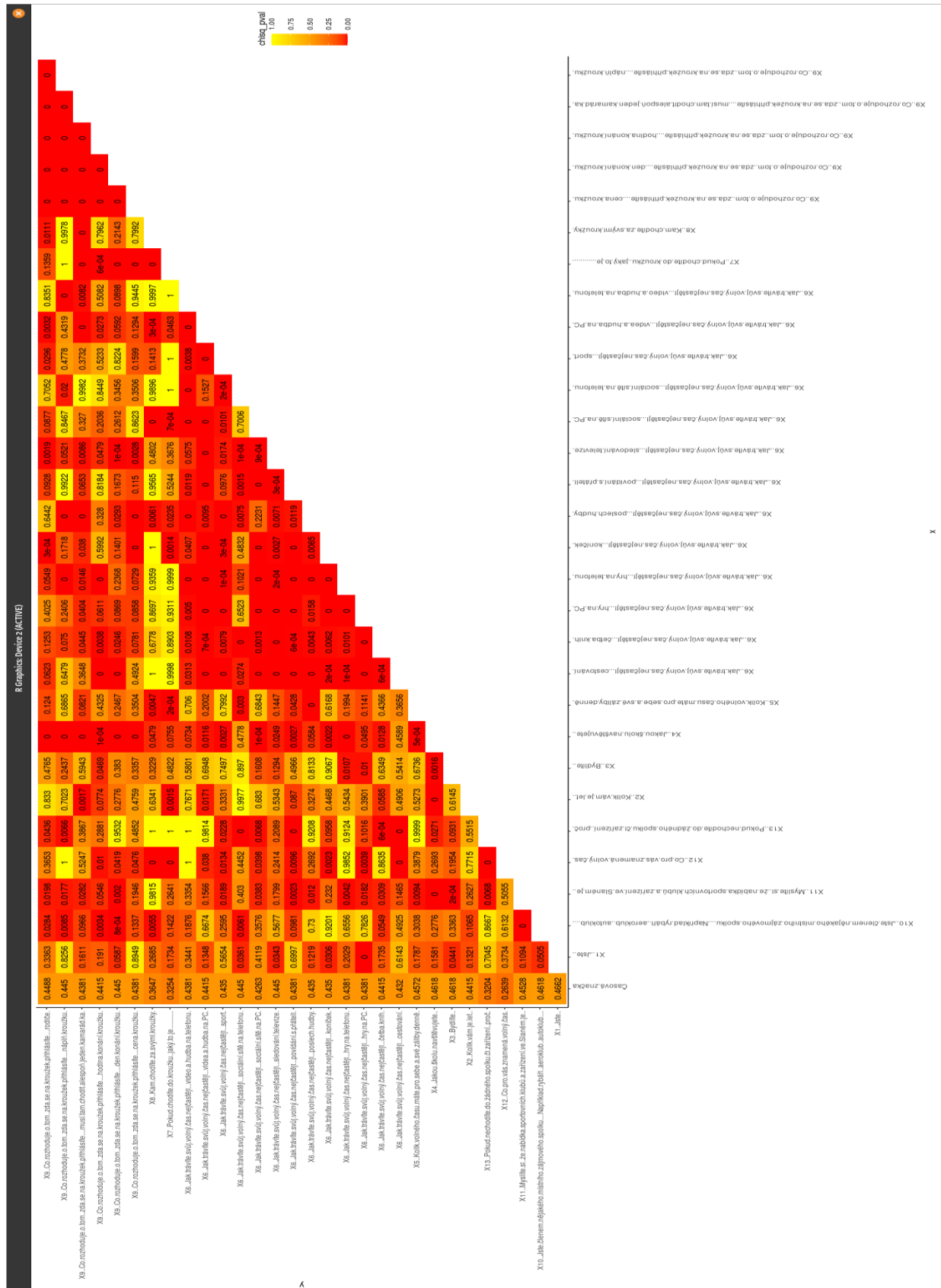
Zdroj: vlastní zdroj

Zdroj: vlastní zdroj

Lanové centrum a pumptrack Salný – lesopark Háje, severní část
Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 11

Graf č. 15: Souhrnný graf testu dobré shody pomocí chí-kvadrátu

Zdroj: vlastní zdroj -

Příloha č. 12

Přehled pravidelné zájmové činnosti Ostrov- středisko volného času, školní rok 2018/2019

		děti	žáci	studenti	ostatní	celkem
1.	Florbal 1	0	21	0	0	21
2.	Florbal Kvílice	0	15	0	0	15
3.	Florbal 2	0	23	0	0	23
4.	Florbal 3	0	23	0	0	23
5.	Vybíjená	0	16	0	0	16
6.	Geochacing	0	0	0	0	0
7.	Plavání s pomůckami 1	0	13	0	0	13
8.	Plavání s pomůckami 2	0	4	0	0	4
9.	Plavání zdokonalovací 1	0	15	0	0	15
10.	Plavání zdokonalovací 2	0	17	0	0	17
11.	Plavání zdokonalovací 3	0	17	0	0	17
12.	Plavání zdokonalovací 4	0	13	0	0	13
13.	Plavecký oddíl 1	0	15	0	0	15
14.	Plavecký oddíl 2	0	14	0	0	14
15.	Plavecký oddíl 3	0	14	0	0	14
16.	Kondiční příprava	0	15	0	0	15
17.	Futsal	0	16	0	0	16
18.	Florbal MŠ Řisuty	14	0	0	0	14
19.	Anglický jazyk MŠ Klobuky	12	0	0	0	12
20.	Anglický jazyk ZŠ Zlonice	0	10	0	0	10
21.	Šachy	0	7	0	0	7
22.	Vaření	0	7	0	0	7
23.	Předškoláček	8	0	0	0	8
24.	Anglický jazyk MŠ Linetka	12	0	0	0	12
25.	Anglický konverzační klub - začátečníci	0	0	0	0	0
26.	English Club – konverzační klub zdarma	0	0	0	0	0
27.	Německý jazyk	0	0	0	0	0
28.	Mrštný jazyček MŠ Zlonice	8	0	0	0	8
29.	Italian club – konverzační klub zdarma	0	0	0	0	0
30.	Maďarský konverzační klub	0	0	0	0	0
31.	Ájina v ICM pro žáky 6.- 7.tříd	0	8	0	0	8
32.	Ájina v ICM pro žáky 8.- 9.tříd	0	4	0	0	4
33.	Klub zábavné logiky a deskových her	1	1	0	0	2
34.	Automodelář 1	0	5	0	0	5
35.	Automodelář 2	0	4	0	0	4
36.	Modelář	0	9	0	0	9
37.	LEGO mechanika	0	8	0	0	8
38.	Fotograf - začátečníci	0	4	0	0	4
39.	Fotograf - pokročilí	0	5	0	0	5

40.	Youtuber	0	5	0	0	5
41.	Programování KODU I	0	5	0	0	5
42.	Programování KODU II	0	2	0	0	2
43.	LEGO mechanika 2	0	6	0	0	6
44.	Počítače pro seniory 50 +	0	0	0	3	3
45.	Malý chovatel 1	1	7	0	0	8
46.	Malý chovatel 2	1	9	0	0	10
47.	Mladý chovatel 1	0	10	0	0	10
48.	Mladý chovatel 2	0	9	0	0	9
49.	Rybář 1	0	8	0	0	8
50.	Rybář 2	0	7	0	0	7
51.	Keramika - začátečníci	0	8	0	0	8
52.	Keramika – drát - začátečníci	0	10	0	0	10
53.	Keramika pro seniory	0	0	0	4	4
54.	Keramika – pokročilí	0	10	0	0	10
55.	Keramika – předškoláci	7	3	0	0	10
56.	Keramika MŠ Zlonice	19	0	0	0	19
57.	Keramika pro (pra)rodiče s dětmi 9	9	4	0	9	22
58.	Keramika pro mládež a dospělé	0	0	0	6	6
59.	Kresba – malba	0	12	0	0	12
60.	Digitální kresba – ilustrace	0	6	0	0	6
61.	Módní návrhářka	6	10	0	0	10
62.	Šikulky	1	5	0	0	6
63.	Kreativní ateliér	0	9	0	0	9
64.	Výtvarníček	10	2	0	0	12
65.	Pastelka	0	6	0	0	6
66.	Baby club Korálek Zlonice	5	2	0	8	15
67.	Mini mažoretky Zlonice	6	7	0	0	13
68.	Mažoretky	0	8	0	0	8
69.	Orientální tance – začátečníci	0	9	0	0	9
70.	Orientální tance – začátečníci Č. Újezd	0	0	0	0	0
71.	Orientální tance – pokročilí	0	7	0	0	7
72.	Orientální tance – pokročilí Č. Újezd	0	5	0	0	5
73.	Jóga 1	0	14	0	0	14
74.	Jóga 2	5	1	0	1	7
75.	Kytara	0	9	0	0	9
76.	Flétna	0	6	0	0	6
77.	Moderní tance MŠ – Zvoleněves	7	0	0	0	7
78.	Moderní tance pokročilí – Zvoleněves	0	8	0	0	8
79.	Hip hop 1	1	11	0	0	12
80.	Hip hop 2	0	22	0	0	22

81.	Taneční a pohybové hry	13	0	0	0	13
82.	Rehabilitační tanec pro seniory 55+	0	0	0	0	0
83.	Mama tým	0	0	0	8	8
84.	Divergent 1 Mini 2	2	18	0	0	20
85.	Divergent 2 Kids	0	10	0	0	10
86.	Divergent 3 Juniors	0	17	0	0	17
87.	Divergent 6 Wave	0	0	0	0	0
88.	Hudebně pohybový kroužek MŠ Zlonice	10	0	0	0	10
89.	Kytara 2	0	8	0	0	8
90.	Dětská scéna	0	18	0	0	18
	Součet	166	656	0	40	862

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Jaromír Janovský
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2020

Název práce:	Trávení volného času mládeže v regionu Slaný.
Název v angličtině:	Teenager's leisure time in Slaný region.
Anotace práce:	<p>Tato práce si klade za cíl popsat a zhodnotit skutečné možnosti využívání volného času středoškolské mládeže, která bydlí nebo navštěvuje některou střední školu či učiliště ve Slaném. Jaké možnosti trávení volného času má mládež ve Slaném a v jaké míře tyto možnosti využívá. Zda se potvrdí vytýčené hypotézy stanovené k této problematice. Práce se skládá z úvodu, první dvě kapitoly jsou věnovány mládeži a jejímu pojetí v současném světě a pojmu volný čas a volnočasové aktivity. Praktická část, ve které se nachází charakteristika místa průzkumu a je zde popsána současná nabídka volnočasových aktivit ve Slaném. Jsou zde uvedena kulturní zařízení, zapsané spolky, sportovní zařízení s popisem činností, které nabízejí. Dále jsou zde shrnuty výsledky průzkumu mezi žáky středních škol a učilišť ve Slaném. V závěru práce jsou shrnuty výsledky a vyhodnoceny jednotlivé hypotézy. Práce je zakončena soupisem použité literatury, přílohami včetně grafických výsledků dotazníkového průzkumu a fotografií.</p>
Klíčová slova:	Mládež, volný čas, kultura, sport, město Slaný

Anotace v angličtině:	<p>My thesis sets a goal to find out the real possibilities of leisure time spending of teenagers, that live or visit some secondary school or training school in town Slaný. What possibilities of leisure time spending the teenagers have in Slaný and in what measure they use it and if marked out given to these problems will be confirmed.</p> <p>The thesis consists of introduction, first two chapters are dedicated teenagers and their interpretation in present society and terms leisure time and leisure time activities.</p> <p>Practical part in which we can find characteristic of research place and in which present offer of leisure time activities in Slaný is described. Cultural institutions, citizens associations and fellowships, sports facilities with description of their activities are mentioned here too.</p> <p>Then results of the research among the pupils of the secondary schools and training school in Slaný are summarized here. In the end of my thesis the results are summarized and individual evaluated.</p> <p>The thesis is finished by listing of used literature, enclosures including graphical results of questionnaire research and photos.</p>
Klíčová slova v angličtině:	Teenagers, leisure time, culture, sport, town Slaný
Přílohy vázané v práci:	12 příloh – dotazník, vzor otázek výzkumného rozhovoru, fotografie, graf, tabulka
Rozsah práce:	103 stran
Jazyk práce:	Český jazyk